

Sytuacja społeczno-gospodarcza Białegostoku w 2017 r.

Białystok 2018

Social and Economic Situation of Białystok in 2017

Sytuacja społeczno-gospodarcza Białegostoku w 2017 r.

Social and Economic Situation of Białystok in 2017

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku
Statistical Office in Białystok

Zespół autorski

Editorial team

Helena Artemiuk, Grzegorz Błachowski, Krystyna Falkowska, Wioletta Królikowska, Renata Łapińska, Ewa Miller, Beata Palewicz, Luiza Sewioło, Urszula Słucka, Anna Szeszko, Agnieszka Szklarzewska, Izabela Szpaczko, Elżbieta Tomaszewska

Kierujący

Supervisor

Ewa Kamińska-Gawryluk

Prace redakcyjne

Editorial work

Ewa Kępa, Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Ewa Kępa

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://bialystok.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

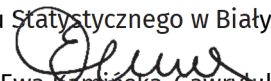
Przedmowa

Przekazuję Państwu dwudziestą czwartą edycję publikacji zatytułowanej „Sytuacja społeczno-gospodarcza Białegostoku”.

W opracowaniu przedstawiono obszerny materiał statystyczny dotyczący warunków życia mieszkańców oraz stanu gospodarki Białegostoku w 2017 r. W celu zilustrowania przemian i tendencji, większość danych zestawiono z wynikami analogicznych badań z lat: 2010, 2015 i 2016, a wybrane informacje zostały zaprezentowane w dłuższej retrospekcji. Ponadto, zamieszczono tablicę ukazującą Białystok na tle innych miast będących siedzibą wojewody lub sejmiku województwa.

Oddając w Państwa ręce niniejsze opracowanie mam nadzieję, że będzie ono źródłem przydatnych informacji o stolicy naszego województwa. Jednocześnie pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazywanie danych oraz zgłaszane uwagi i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania treści kolejnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, lipiec 2018 r.

Preface

I am pleased to present the twenty fourth issue of the publication titled "Social and Economic Situation of Białystok".

It contains extensive statistical information concerning the living conditions of Białostokian inhabitants and the state of the economy of Białystok in 2017. In order to illustrate changes and tendencies, most data are compared with the results of the analogous surveys in 2010, 2015 and 2016 and selected information was shown in a longer retrospective. Moreover, there is a table presenting Białystok against the background of other cities which are the seats of voivod or voivodship regional councils.

Presenting the following edition, I hope it will be the source of useful information on the capital of our voivodship. I would also like to express my gratitude to all these individuals and institutions for providing data and submitting comments that contribute to shaping the content of subsequent editions of the publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, July 2018

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	10
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	
Synteza	13
<i>Executive summary</i>	
Ludność	13
<i>Population</i>	
Rynek pracy	16
<i>Labour market</i>	
Wynagrodzenia i czas przepracowany	18
<i>Wages and salaries as well as time worked</i>	
Budownictwo mieszkaniowe	20
<i>Residential construction</i>	
Przemysł	20
<i>Industry</i>	
Budownictwo	21
<i>Construction</i>	
Handel wewnętrzny	22
<i>Domestic market</i>	
Transport	23
<i>Transport</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	24
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	25
<i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	
Tablice	27
<i>Tables</i>	
Uwagi metodyczne	93
<i>Methodological notes</i>	<i>104</i>

Spis tablic

List of tables

Tablica I. Białystok na tle innych miast wojewódzkich w 2017 r.	27
<i>Table I. Białystok against the background of other voivodship cities in 2017</i>	
Tablica II. Ważniejsze dane o Białymstoku (1995, 2000, 2005–2017)	30
<i>Table II. Major data on Białystok (1995, 2000, 2005–2017)</i>	

Tablica 1.	Położenie geograficzne Białegostoku w 2017 r.	32
Table 1.	<i>Geographic location of Białystok in 2017</i>	
Tablica 2.	Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni miasta (2010, 2015, 2016, 2017)	32
Table 2.	<i>Geodesic status and use of city land (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 3.	Dane meteorologiczne (1971–2000, 1991–2000, 2001–2010, 2010, 2015, 2016, 2017)	33
Table 3.	<i>Meteorological data (1971–2000, 1991–2000, 2001–2010, 2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 4.	Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (2010, 2015, 2016, 2017)	33
Table 4.	<i>Major data on environment, environmental threats and protection (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 5.	Radni Rady Miejskiej w 2017 r.	35
Table 5.	<i>Councillors of the City Council in 2017</i>	
Tablica 6.	Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2010, 2015, 2016, 2017)	36
Table 6.	<i>Registered activity of the State Fire Service (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 7.	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych i wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2016, 2017)	36
Table 7.	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2016, 2017)</i>	
Tablica 8.	Ludność (2010, 2015, 2016, 2017)	37
Table 8.	<i>Population (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 9.	Ludność według płci i wieku w 2017 r.	38
Table 9.	<i>Population by sex and age in 2017</i>	
Tablica 10.	Ruch naturalny ludności (2010, 2015, 2016, 2017)	41
Table 10.	<i>Vital statistics (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 11.	Migracje ludności na pobyt stały (2010, 2015, 2016, 2017)	42
Table 11.	<i>Migration of population for permanent residence (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 12.	Prognoza ludności do 2050 r.	42
Table 12.	<i>Population projection until 2050</i>	
Tablica 13.	Pracujący (2010, 2014, 2015, 2016)	43
Table 13.	<i>Employed persons (2010, 2014, 2015, 2016)</i>	
Tablica 14.	Bezrobotni zarejestrowani (2010, 2015, 2016, 2017)	44
Table 14.	<i>Registered unemployed persons (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 15.	Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2010, 2015, 2016, 2017)	45
Table 15.	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 16.	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2010, 2015, 2016, 2017)	47
Table 16.	<i>Persons working in hazardous conditions (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 17.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2010, 2015, 2016)	48
Table 17.	<i>Average monthly gross wages and salaries (2010, 2015, 2016)</i>	
Tablica 18.	Ważniejsze dane o infrastrukturze komunalnej (2010, 2015, 2016, 2017)	48
Table 18.	<i>Major data on municipal infrastructure (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 19.	Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2010, 2015, 2016, 2017)	49
Table 19.	<i>Generally accessible and settlement green areas (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	

Tablica 20.	Zasoby mieszkaniowe (2010, 2015, 2016, 2017)	50
Table 20.	<i>Dwelling stocks (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 21.	Mieszkania oddane do użytkowania (2010, 2015, 2016, 2017)	50
Table 21.	<i>Dwellings completed (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 22.	Mieszkania, których budowę rozpoczęto i na których realizację wydano pozwolenia (2010, 2015, 2016, 2017)	51
Table 22.	<i>Dwellings started and for which permits have been issued (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 23.	Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	52
Table 23.	<i>Primary schools for children and youth (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 24.	Gimnazja dla dzieci i młodzieży (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	52
Table 24.	<i>Lower secondary schools for children and youth (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 25.	Licea ogólnokształcące (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	53
Table 25.	<i>General secondary schools (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 26.	Szkoły zawodowe (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	54
Table 26.	<i>Vocational schools (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 27.	Szkoły artystyczne I stopnia (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	56
Table 27.	<i>1st grade art schools (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 28.	Studenci i absolwenci szkół wyższych według systemów studiów (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18) ..	56
Table 28	<i>Students and graduates of higher education institutions by study systems (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 29.	Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół w roku akademickim 2017/18	57
Table 29.	<i>Students of higher education institutions by study systems and types of schools in the 2017/18 academic year</i>	
Tablica 30.	Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół w roku akademickim 2016/17	57
Table 30.	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and types of schools in the 2016/17 academic year</i>	
Tablica 31.	Nauczyciele akademicy (2016, 2017)	58
Table 31.	<i>Academic teachers (2016, 2017)</i>	
Tablica 32.	Placówki wychowania przedszkolnego (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)	59
Table 32.	<i>Pre-primary education establishments (2010/11, 2015/16, 2016/17, 2017/18)</i>	
Tablica 33.	Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2015, 2016, 2017)	60
Table 33.	<i>Out-patient health care (2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 34.	Apteki ogólnodostępne (2010, 2015, 2016, 2017)	60
Table 34.	<i>Public pharmacies (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 35.	Żłobki oraz domy i zakłady pomocy społecznej (2010, 2015, 2016, 2017)	60
Table 35.	<i>Nurseries as well as social welfare homes and facilities (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 36.	Biblioteki publiczne (2010, 2015, 2016, 2017)	61
Table 36.	<i>Public libraries (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 37.	Kina, teatry i instytucje muzyczne (2010, 2015, 2016, 2017)	62
Table 37.	<i>Cinemas, theatres and music institutions (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 38.	Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2010, 2015, 2016, 2017)	62
Table 38.	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community centres (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 39.	Muzea (2010, 2015, 2016, 2017)	63
Table 39.	<i>Museums (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 40.	Baza noclegowa turystyki (2010, 2015, 2016, 2017)	64
Table 40.	<i>Tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	

Tablica 41.	Kluby sportowe (2010, 2012, 2014, 2016)	64
Table 41.	<i>Sports clubs (2010, 2012, 2014, 2016)</i>	
Tablica 42.	Powierzchnia gruntów leśnych (2010, 2015, 2016, 2017)	65
Table 42.	<i>Forest land (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 43.	Sprzedaż produkcji, zatrudnienie i wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (2015, 2016, 2017)	65
Table 43.	<i>Sales of production, paid employment as well as wages and salaries in enterprise sector (2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 44.	Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r.	66
Table 44.	<i>Sold production of industry in 2017</i>	
Tablica 45.	Struktura produkcji sprzedanej i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (2015, 2016, 2017)	67
Table 45.	<i>Structure of sold production and average paid employment in industry (2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 46.	Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w 2017 r.	68
Table 46.	<i>Sold production of construction (current prices) in 2017</i>	
Tablica 47.	Komunikacja miejska (2010, 2015, 2016, 2017)	68
Table 47.	<i>Urban transport (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 48.	Ścieżki rowerowe (2011, 2015, 2016)	68
Table 48.	<i>Bicycle paths (2011, 2015, 2016)</i>	
Tablica 49.	Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2010, 2015, 2016, 2017)	69
Table 49.	<i>Registered road vehicles and tractors (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 50.	Wypadki i kolizje drogowe (2010, 2015, 2016, 2017)	69
Table 50.	<i>Road accidents and collisions (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 51.	Przychody i koszty ich uzyskania w przedsiębiorstwach (2010, 2015, 2016, 2017)	70
Table 51.	<i>Revenues and costs of obtaining revenues in enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 52.	Wyniki finansowe przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016, 2017)	72
Table 52.	<i>Financial results of enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 53.	Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016, 2017)	73
Table 53.	<i>Financial rates of enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 54.	Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016, 2017)	74
Table 54.	<i>Current assets of enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 55.	Zobowiązania przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016, 2017)	75
Table 55.	<i>Liabilities of enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 56.	Koszty przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016, 2017)	76
Table 56.	<i>Costs of enterprises (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 57.	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2010, 2015, 2016, 2017)	78
Table 57.	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 58.	Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych (2010, 2015, 2016, 2017)	87
Table 58.	<i>Commercial companies by organizational-legal forms (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 59.	Spółki handlowe według rodzaju kapitału (2010, 2015, 2016, 2017)	89
Table 59.	<i>Commercial companies by type of capital (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Tablica 60.	Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON (2010, 2015, 2016, 2017)	91
Table 60.	<i>Entities of the national economy newly recorded and signed off from the REGON register (2010, 2015, 2016, 2017)</i>	

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Ludność według płci i wieku w 2017 r.	13
Chart 1.	<i>Population by sex and age in 2017</i>	
Wykres 2.	Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku (2000, 2005, 2010, 2015, 2016, 2017)	14
Chart 2.	<i>Structure of population by economical age groups (2000, 2005, 2010, 2015, 2016, 2017)</i>	
Wykres 3.	Ruch naturalny ludności (2000–2017)	15
Chart 3.	<i>Vital statistics (2000–2017)</i>	
Wykres 4.	Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000–2017)	15
Chart 4.	<i>Internal and international net migration of population for permanent residence (2000–2017)</i>	
Wykres 5.	Bezrobocie rejestrowane (2002–2017)	17
Chart 5.	<i>Registered unemployment (2002–2017)</i>	
Wykres 6.	Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (2015, 2017)	19
Chart 6.	<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from average wages and salaries in enterprise sector (2015, 2017)</i>	
Wykres 7.	Mieszkania oddane do użytkowania (2000–2017)	20
Chart 7.	<i>Dwellings completed (2000–2017)</i>	
Wykres 8.	Struktura sprzedaży produkcji oraz zatrudnienia w sekcji budownictwo według działów w 2017 r.	21
Chart 8.	<i>Structure of sales of production as well as paid employment in section construction by divisions in 2017</i>	
Wykres 9.	Struktura sprzedaży detalicznej według rodzajów działalności przedsiębiorstwa (ceny bieżące) [2016, 2017]	23
Chart 9.	<i>Structure of retail sales by type of activity (current prices) [2016, 2017]</i>	
Wykres 10.	Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON według sekcji w 2017 r.	25
Chart 10.	<i>Structure of entities of the national economy in the REGON register by sections in 2017</i>	
Wykres 11.	Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON (2002–2017)	26
Chart 11.	<i>Entities of the national economy newly recorded and signed off from the REGON register (2002–2017)</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Kropka (.)	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	<i>used in figures represents the decimal point</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Pełna nazwa <i>Complete name</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
zł	złoty
t	tona <i>tonne</i>
mm	milimetr <i>millimetre</i>
m	metr <i>metre</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Pełna nazwa <i>Complete name</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
dam ³	dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>
hm ³	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>
kWh	kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>
GWh	gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>
°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>
s	sekunda <i>second</i>
h	godzina <i>hour</i>
r.	rok
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
egz.	egzemplarz
itp. <i>etc.</i>	i tym podobne <i>and the like</i>
m.in.	między innymi
Lp.	liczba porządkowa
Nr <i>No.</i>	numer <i>number</i>
p. proc.	punkt procentowy
poz.	pozycja
str.	strona
tabl.	tablica
tj. <i>i.e.</i>	to jest <i>that is</i>
tzw.	tak zwany
ust.	ustęp

SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATIONS

Skrót <i>Abbreviation</i>	Pełna nazwa <i>Complete name</i>
Dz. U.	Dziennik Ustaw
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
CEIDG	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
SIO	System Informacji Oświatowej
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
CRP KEP	Centralny Rejestr Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników

Synteza

Executive summary

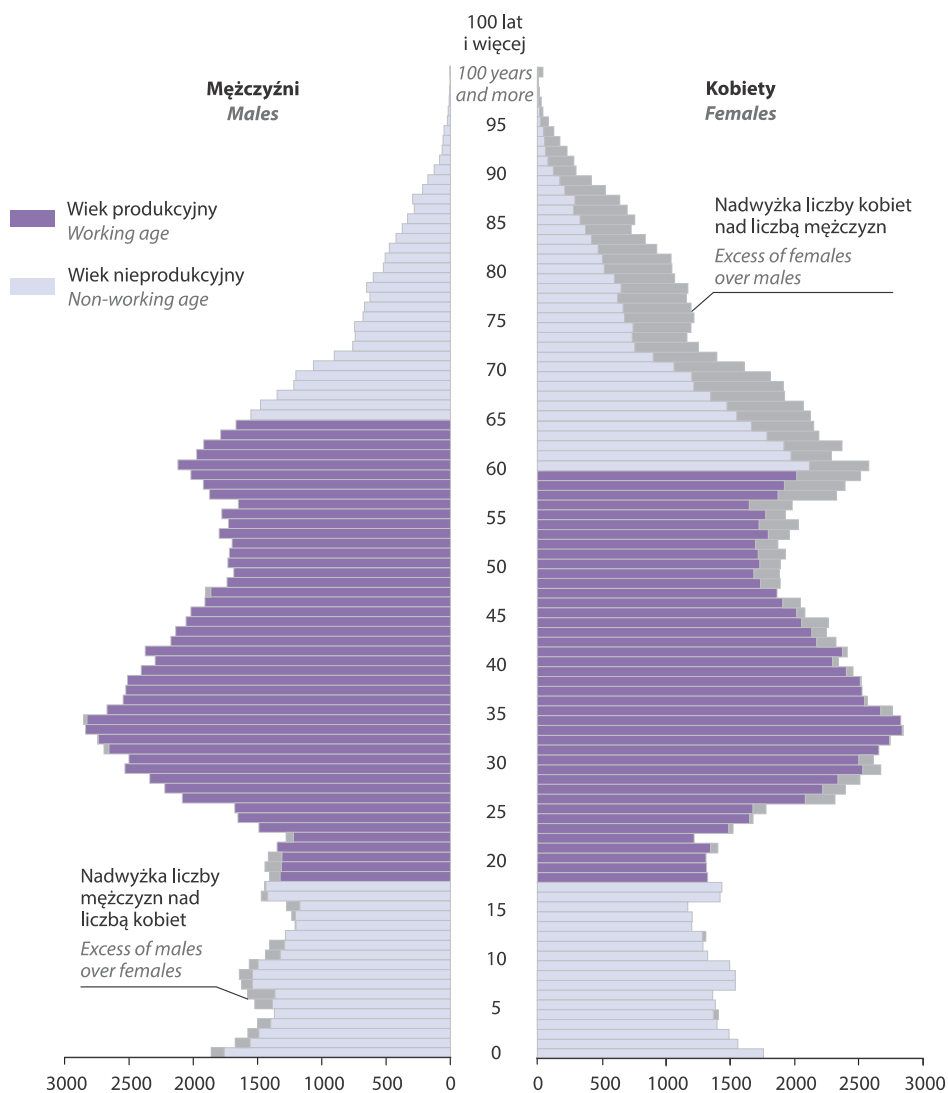
Ludność

Population

Według stanu w końcu 2017 r., w Białymstoku mieszkało 297288 osób (o 660 osób więcej niż w końcu poprzedniego roku), z tego 139451 mężczyzn i 157837 kobiet. Stanowiło to 1/4 ogólnej liczby mieszkańców województwa podlaskiego.

Wykres 1. Ludność^a według płci i wieku w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 1. Population^a by sex and age in 2017
As of 31 XII

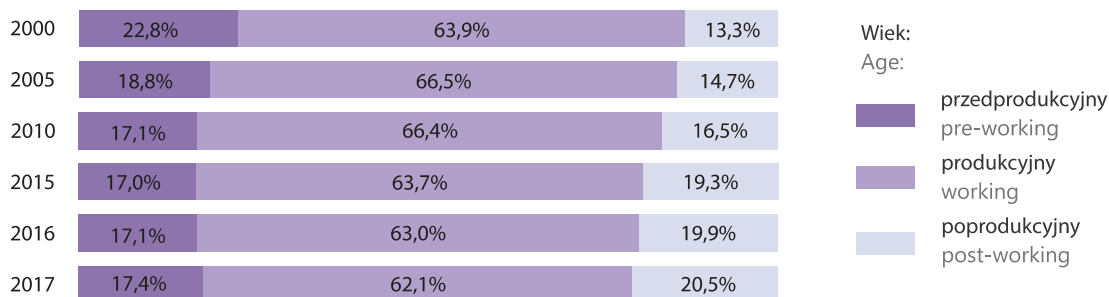
^a Na podstawie bilansu.
^a Based on balance.

W ciągu ostatniego roku zawarto 1466 małżeństw, tj. o 126 (o 7,9%) mniej niż rok wcześniej. Nieco niższy był również współczynnik małżeństw (liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności), który w omawianym roku przyjął wartość 4,93 (przy 5,37 w 2016 r.). W tym samym czasie zostało orzeczonych prawomocnie 631 rozwodów, czyli o 63 (o 11,1%) więcej niż przed rokiem. W ponad 2/3 przypadków powództwo o rozwód wniosła kobieta.

W 2017 r. urodziło się 3597 dzieci, tj. 1844 chłopców i 1753 dziewczynki. W stosunku do poprzedniego roku liczba urodzeń żywych zwiększyła się o 416, tj. o 13,1%. Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności) wyniósł 12,11 wobec 10,74 w 2016 r. Urodzenia z matek nastoletnich (poniżej 20 roku życia) w analizowanym roku stanowiły tylko 1,3% urodzeń żywych, natomiast z matek mających 35 lat i więcej – 17,7%. Najwyższy współczynnik płodności (urodzenia żywe na 1000 kobiet w danej grupie wiekowej) zaobserwowano wśród kobiet w wieku 25–29 lat i 30–34 lata i wyniósł on odpowiednio 101,0 i 101,1. Współczynnik dzietności¹ osiągnął wartość 1,49 (najbardziej korzystną sytuację demograficzną określa współczynnik dzietności gwarantujący prostą zastępowalność pokoleń, kształtujący się na poziomie 2,1–2,15; jest to wartość optymalna, określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego).

Wykres 2. Struktura ludności^a według ekonomicznych grup wieku Stan w dniu 31 XII

Chart 2. Structure of population^a by economical age groups
As of 31 XII

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

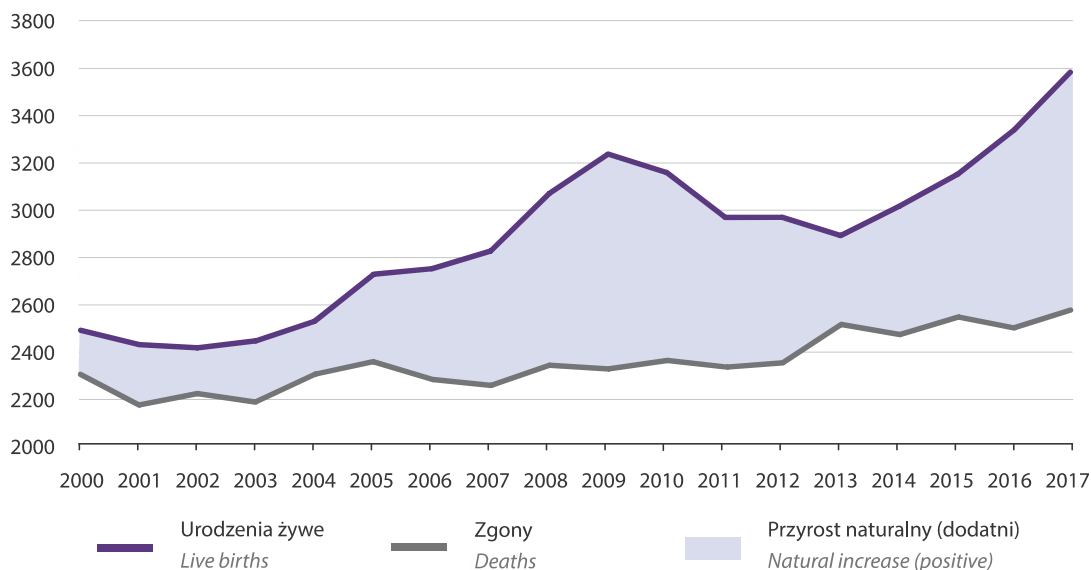
W ciągu całego 2017 r. zmarło 2577 osób, z tego 1312 mężczyzn i 1265 kobiet. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost liczby zgonów (o 147, tj. o 6,0%). Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności) w analizowanym roku osiągnął poziom 8,67, a w 2016 r. – 8,20.

Przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów) w 2017 r. wyniósł 1020 (rok wcześniej – 751). Współczynnik przyrostu naturalnego (przyrost naturalny na 1000 ludności) osiągnął wartość 3,43, podczas gdy przed rokiem kształtował się na poziomie 2,53.

¹ Współczynnik dzietności – liczba dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku.

Wykres 3. Ruch naturalny ludności

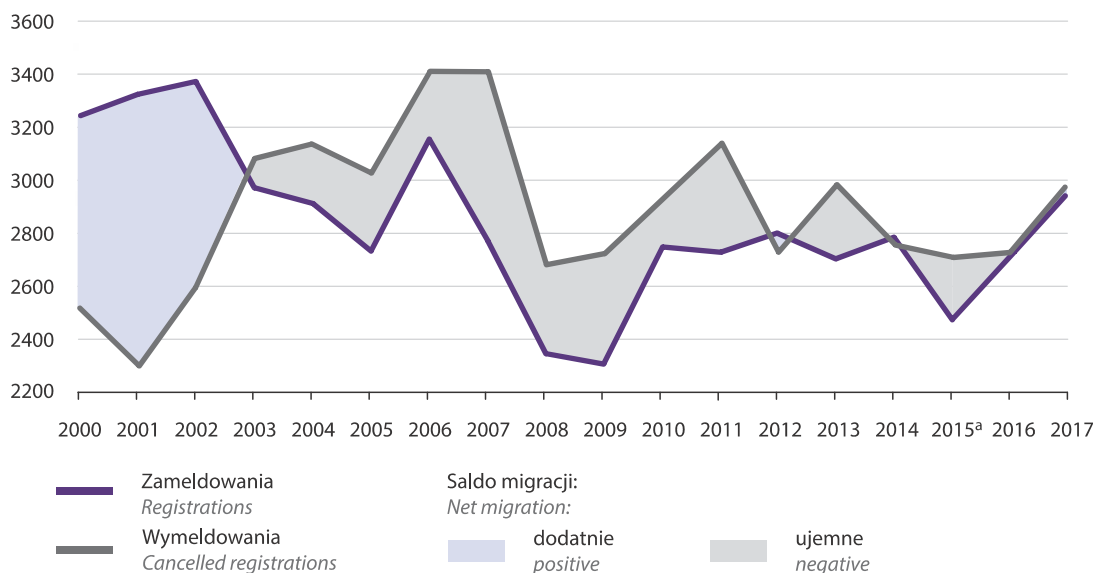
Chart 3. Vital statistics

W omawianym roku w ruchu wewnętrznym ludności na pobyt stały zameldowało się 2728 osób, natomiast wymeldowało się 2677 osób. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba takich zameldowań w Białymstoku wzrosła o 215 (o 8,6%), a ilość wymeldowań zwiększyła się o 25 (o 0,9%). Migracje zagraniczne ukształtowały się następująco: na pobyt stały z zagranicy zameldowało się 226 osób, a za granicę wymeldowały się 302 osoby. W związku z powyższym, ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2017 r. wyniosło minus 25 (przed rokiem ukształtowało się na poziomie minus 50), a w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnęło wartość minus 0,08 (w 2016 r. – minus 0,17).

Wykres 4. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały

Chart 4. Internal and international net migration of population for permanent residence

a W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r.
a In case of the international migration data relate to 2014.

Rynek pracy

Labour market

Zatrudnienie

Paid employment

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób mających siedzibę na terenie Białegostoku) w 2017 r. ukształtowało się na poziomie 35,8 tys. osób, czyli o 2,8 tys. osób (o 8,6%) wyższym niż rok wcześniej.

Analizując poszczególne rodzaje działalności, najwyższe przeciętne zatrudnienie stwierdzono w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych – 10,8 tys. osób, tj. 30,1% (w roku poprzednim – 29,9%) i przetwórstwo przemysłowe – 10,5 tys. osób, tj. 29,2% ogółu (rok wcześniej – 30,1%). Najniższe zanotowano natomiast w informacji i komunikacji – 0,8 tys. osób, tj. 2,3% ogólnego przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (w 2016 r. – 2,4%), a także w zakwaterowaniu i gastronomii – 1,0 tys. osób, tj. 2,9% (w poprzednim roku 3,1%).

Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw przedstawia poniższa tablica:

Average paid employment in individual sections in enterprise sector were as follows:

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017	
	w tys.	<i>in thous.</i>	w odsetkach	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	33,0	35,8	100,0	108,6
w tym: <i>of which:</i>				
Przemysł <i>Industry</i>	11,4	11,9	33,4	104,6
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	9,9	10,5	29,2	105,2
Budownictwo <i>Construction</i>	3,5	3,6	10,2	104,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	9,8	10,8	30,1	109,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1,9	2,7	7,4	137,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1,0	1,0	2,9	101,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	0,8	0,8	2,3	103,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1,1	1,1	3,2	101,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1,5	1,5	4,1	98,2

W 2017 r. wzrost zatrudnienia wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 37,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,4%), przetwórstwie przemysłowym (5,2%), a także w budownictwie (o 4,8%), natomiast jego spadek (o 1,8%) odnotowano jedynie w administrowaniu i działalności wspierającej.

Wśród działów dominujących w zatrudnieniu znaczący jego wzrost, w stosunku do poprzedniego roku odnotowano m.in. w transporcie lądowym i rurociągowym (o 39,5%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 18,7%), handlu detalicznym (o 12,7%), działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (o 9,5%) oraz budowie budynków (o 9,3%). Niższe niż przed

rokiem zatrudnienie stwierdzono przede wszystkim w działalności związanej z produkcją wyrobów z metali (o 17,4%), wykonywaniem robót budowlanych specjalistycznych (o 8,2%), produkcją odzieży (o 4,5%), a także w zakwaterowaniu (o 4,1%).

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Białymstoku wyniosła 8,9 tys. osób, w tym 4,2 tys. kobiet. W stosunku do stanu zanotowanego w analogicznym okresie 2016 r. liczebność populacji bezrobotnych zmniejszyła się o 21,6%, przy czym liczba bezrobotnych kobiet spadła o 17,6%. Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2017 r. ukształtował się na poziomie 47,2% i w skali roku zwiększył się o 2,3 p. proc. W omawianym okresie bez prawa do zasiłku pozostawało 7,9 tys. osób, tj. 88,8% ogółu bezrobotnych.

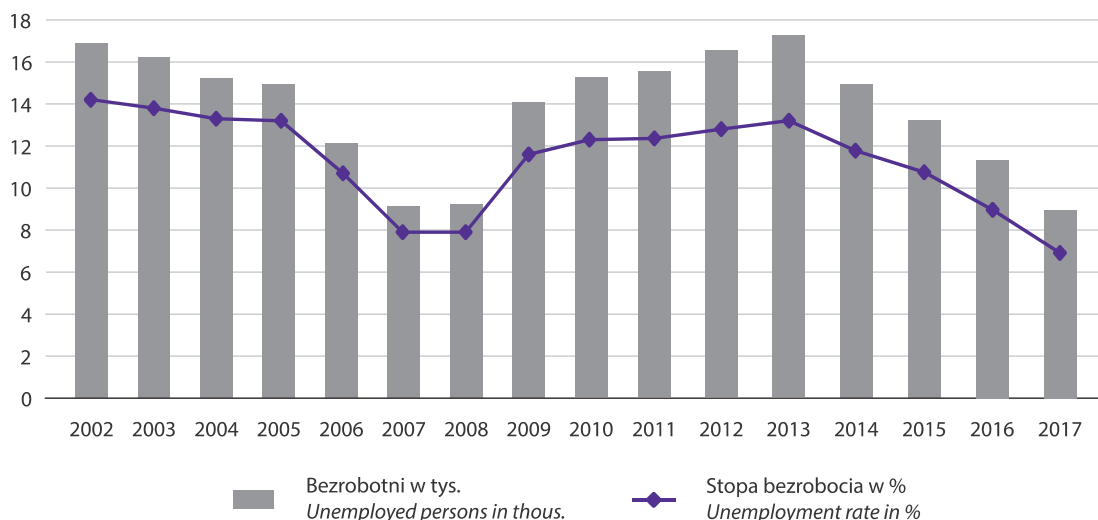
Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2017 r. było 0,9 tys. osób niepełnosprawnych. W ogólnej liczbie bezrobotnych 2,2 tys. osób posiadało wykształcenie wyższe, 2,1 tys. – policealne i średnie zawodowe, 1,0 tys. – średnie ogólnokształcące i 1,7 tys. – zasadnicze zawodowe. Bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 45,8% ogółu bezrobotnych, tj. 4,1 tys. osób. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 24,5%, czyli o 1,3 tys. osób.

W końcu 2017 r. udział wybranych kategorii osób, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w ogólnej liczbie bezrobotnych kształtował się następująco:

- bezrobotni do 25 roku życia – 7,6% (rok wcześniej – 8,2%),
- osoby powyżej 50 roku życia – 30,3% (przed rokiem – 31,6%),
- długotrwale bezrobotni² – 59,7% (w końcu grudnia 2016 r. – 62,4%),
- niepełnosprawni – 9,8% (w roku poprzednim – 9,2%).

Wykres 5. Bezrobocie rejestrowane Stan w dniu 31 XII

Chart 5. Registered unemployment
As of 31 XII

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2017 r. ukształtowała się na poziomie 7,0% i była o 2,0 p. proc. mniejsza w porównaniu z zanotowaną w analogicznym okresie 2016 r.

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Wynagrodzenia i czas przepracowany

Wages and salaries as well as time worked

W 2017 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach średnich i dużych mających siedzibę na terenie Białegostoku) wyniosło 3729,74 zł i było o 5,6% wyższe niż rok wcześniej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Average monthly gross wages and salaries in individual sections in enterprise sector were as follows:

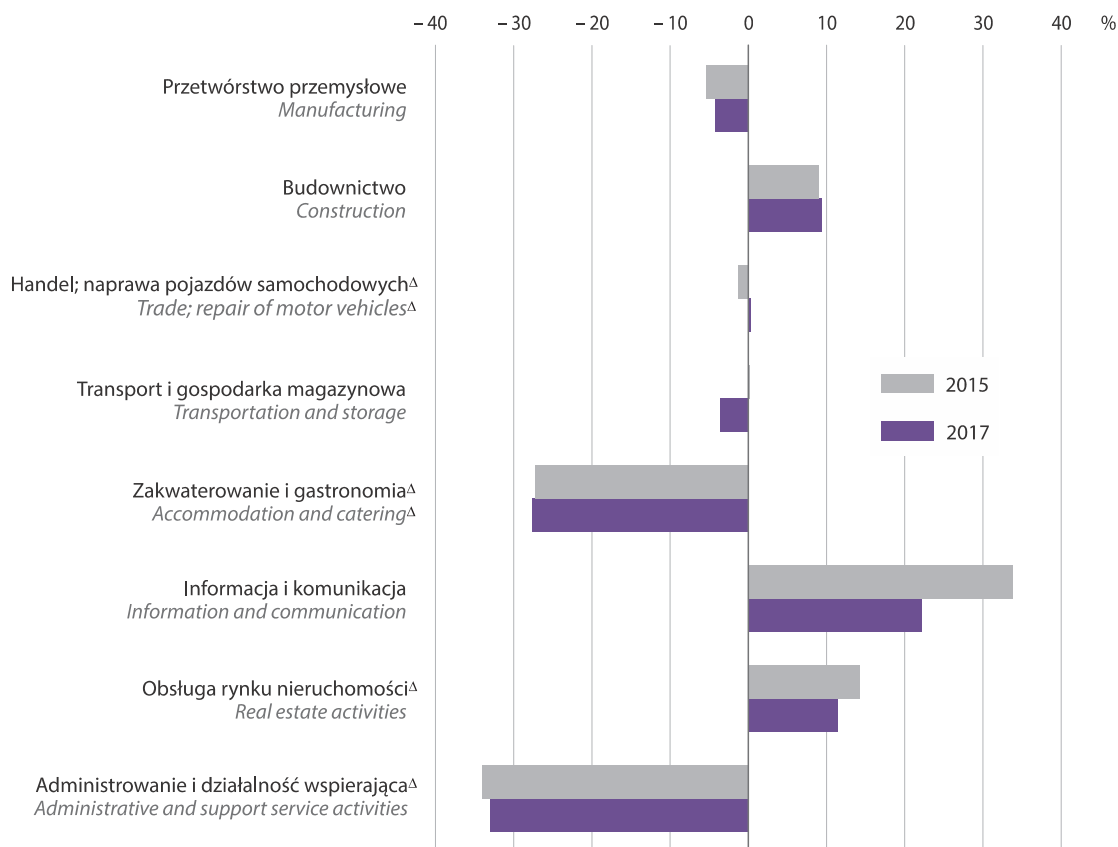
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017		
		w złotych <i>in zlotys</i>	ogółem=100 <i>total=100</i>	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	3531,72	3729,74	100,0	105,6
w tym: <i>of which:</i>				
Przemysł <i>Industry</i>	3380,85	3674,26	98,5	108,7
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	3260,01	3572,51	95,8	109,6
Budownictwo <i>Construction</i>	3935,65	4078,58	109,4	103,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3571,44	3737,94	100,2	104,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	3530,41	3591,30	96,3	101,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2552,97	2700,36	72,4	105,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4521,81	4559,95	122,3	100,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3965,25	4156,86	111,5	104,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2444,71	2493,93	66,9	102,0

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 9,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 4,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,7%) oraz budownictwie (o 3,6%).

Wynagrodzenie zdecydowanie wyższe od przeciętnego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. otrzymali m.in. zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja (o 22,3%), obsługa rynku nieruchomości (o 11,5%), a także budownictwo (o 9,4%). Wynagrodzenie znacznie niższe od średniego uzyskali przede wszystkim zatrudnieni w jednostkach zajmujących się administrowaniem i działalnością wspierającą (o 33,1%) oraz zakwaterowaniem i gastronomią (o 27,6%).

Wykres 6. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw^a

Chart 6. Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from average wages and salaries in enterprise sector^a

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons..

W 2017 r. liczba godzin przepracowanych przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw wyniosła łącznie 63,7 mln, tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem. W omawianym okresie wzrost ilości przepracowanych godzin zaobserwowano we wszystkich sekcjach, a najwyższy w: transporcie i gospodarce magazynowej (o 36,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,9%) oraz informacji i komunikacji (o 5,3%). Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych – 18,9 mln (29,7% ogółu) i przetwórstwo przemysłowe – 18,7 mln (29,4%), natomiast najmniej w informacji i komunikacji – 1,5 mln (2,3%), a także zakwaterowaniu i gastronomii oraz obsłudze rynku nieruchomości – po 1,9 mln (odpowiednio 3,0% i 3,1%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniósł 148 godzin i utrzymał się na poziomie zanotowanym rok wcześniej.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w analizowanym roku ukształtowało się na poziomie 25,17 zł i było o 5,7% wyższe niż rok wcześniej. Wynagrodzenie godzinowe wzrosło w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, przy czym najbardziej w przetwórstwie przemysłowym (o 9,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,4%), a także budownictwie i obsłudze rynku nieruchomości (po 5,3%). Jego spadek zanotowano w administracji i działalności wspierającej (o 0,9%) oraz informacji i komunikacji (o 0,7%).

Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcjach informacja i komunikacja – 31,10 zł oraz obsługa rynku nieruchomości – 29,35 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 16,63 zł, a także w zakwaterowaniu i gastronomii – 17,47 zł.

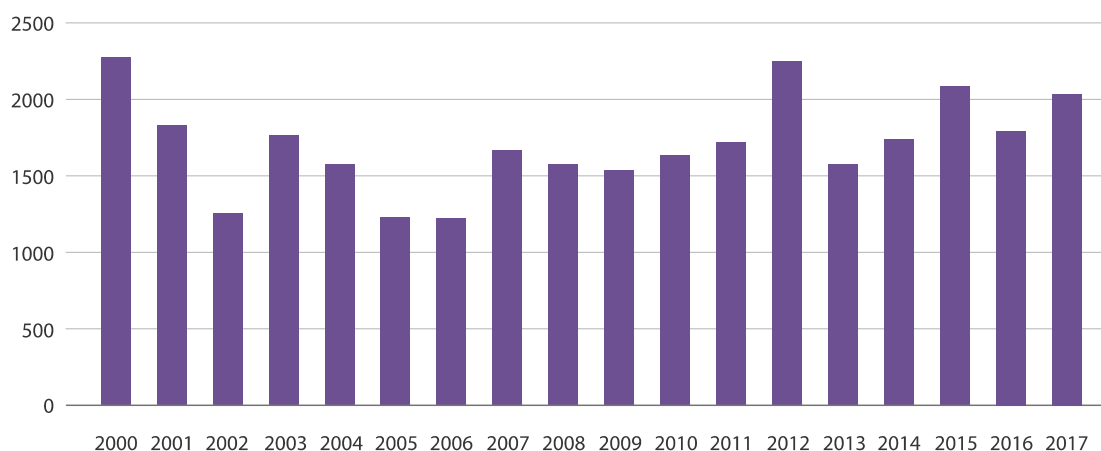
Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

W 2017 r. na terenie Białegostoku oddano do użytkowania 2033 mieszkania, tj. o 13,3% więcej niż w poprzednim roku. Podmioty budujące na sprzedaż lub wynajem przekazały do użytkowania 1772 mieszkania (o 27,8% więcej niż rok wcześniej), inwestorzy indywidualni – 229 (o 3,8% mniej) oraz gminy – 32 (o 68,3% mniej).

Wykres 7. Mieszkania oddane do użytkowania

Chart 7. Dwellings completed

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 72,3 m², (o 0,5 m² mniej niż w 2016 r.), przy czym w budownictwie indywidualnym – 163,2 m² (przed rokiem – 174,9 m²), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 61,0 m² (rok wcześniej – 58,4 m²) oraz komunalnym – 45,3 m² (w roku poprzednim – 44,9 m²).

W omawianym okresie w Białymstoku rozpoczęto budowę 2507 mieszkań (o 65,6% więcej niż rok wcześniej), z tego w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2209 (o 68,4% więcej), indywidualnym – 231 (o 14,4% więcej), zakładowym – 43 i społecznym czynszowym – 24 (przy braku oddanych mieszkań w 2016 r. w obu prezentowanych formach budownictwa). Równocześnie wydano pozwolenia na budowę 1742 mieszkań (o 18,8% więcej niż w roku poprzednim), z tego podmiotom budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 1347 (o 15,3% więcej) oraz inwestorom indywidualnym – 395 (o 32,6% więcej).

Przemysł

Industry

Duże i średnie przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie Białegostoku, zaliczane według PKD 2007 do czterech sekcji przemysłowych (górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja) w 2017 r. dokonały sprzedaży produkcji o wartości 3327,0 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 15,7% (w cenach stałych) wyższej niż przed rokiem.

W strukturze przemysłu w 2017 r. dominowały trzy działy, z których pochodziło 34,1% wartości produkcji sprzedanej. Należały do nich: produkcja artykułów spożywczych (14,2%), produkcja urządzeń elektrycznych (11,5%) oraz produkcja maszyn

i urządzeń (8,4%). W porównaniu z 2016 r. zanotowano wzrost udziału w ogólnej produkcji sprzedanej przemysłu m.in. produkcji maszyn i urządzeń oraz naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń (po 0,2 p. proc.), a także produkcji wyrobów z metali (o 0,1 p. proc.).

Biorąc pod uwagę znaczące w skali miasta działy przemysłu, wzrost wartości sprzedaży zaobserwowano m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 17,8%), urządzeń elektrycznych (o 17,5%), wyrobów z metali (o 14,1%) oraz artykułów spożywczych (o 4,8%). Poziomu sprzedaży z 2016 r. nie uzyskano m.in. w produkcji odzieży (90,7% produkcji z poprzedniego roku).

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2017 r. wyniosło 11,9 tys. osób i zwiększyło się o 4,6% w stosunku do zanotowanego w roku poprzednim. Największe zatrudnienie stwierdzono w działach: produkcja maszyn i urządzeń oraz produkcja artykułów spożywczych – po 1,3 tys. osób, a także produkcja odzieży – 1,1 tys. osób. W odniesieniu do 2016 r. wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (o 8,6%), maszyn i urządzeń (o 7,0%) oraz produkcji artykułów spożywczych (o 5,4%). Spadek zatrudnienia odnotowano m.in. w produkcji wyrobów z metali (o 17,4%), naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 4,6%) oraz produkcji odzieży (o 4,5%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w 2017 r. wyniosło 3674,26 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 8,7%. Najwyższe płace zanotowano w działach: produkcja maszyn i urządzeń, naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń oraz produkcja urządzeń elektrycznych.

Wydajność pracy w przemyśle, tj. produkcja sprzedana w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 278,5 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 10,6% (w cenach stałych) wyższa niż rok wcześniej.

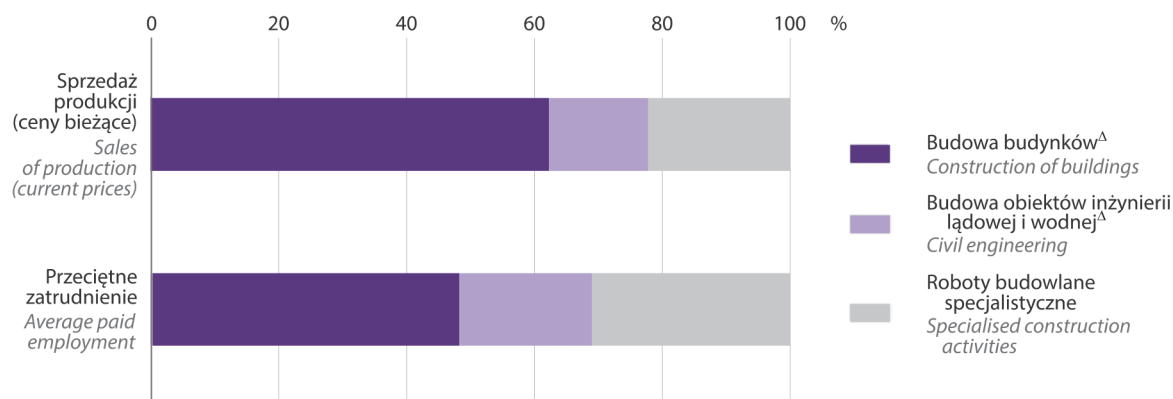
Budownictwo

Construction

Przedsiębiorstwa należące do sekcji budownictwo (o liczbie pracujących powyżej 9 osób mające swoją siedzibę na terenie Białegostoku) w 2017 r. sprzedały produkcję o łącznej wartości 1835,3 mln zł (w cenach bieżących), przy przeciętnym zatrudnieniu 3,6 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost produkcji o 18,4%, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 4,8%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej sekcji w 2017 r. ukształtowało się na poziomie 4078,58 zł i zwiększyło się o 3,6% w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej.

Wykres 8. Struktura sprzedaży produkcji oraz zatrudnienia w sekcji budownictwo^a według działów w 2017 r.

Chart 8. Structure of sales of production as well as paid employment in section construction^a by divisions in 2017

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w 2017 r. osiągnęła wartość 504,2 tys. zł, co oznacza wzrost o 12,9% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Zasadniczą część sprzedaży w budownictwie stanowiła produkcja budowlano-montażowa, której wartość wyniosła 791,7 mln zł i w stosunku do zanotowanej w 2016 r. zwiększyła się o 5,9%. Obejmowała ona 43,1% ogólnej wartości sprzedaży wyrobów i usług przedsiębiorstw budowlanych mających siedzibę w Białymstoku, a jej udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej województwa w omawianym roku ukształtował się na poziomie 35,8%.

Wśród przedsiębiorstw budowlanych wiodącą pozycję posiadały jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Udział tych przedsiębiorstw w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wyniósł 57,1%, zaś wartość sprzedanej przez nie produkcji wzrosła o 8,9% w stosunku do zanotowanej przed rokiem. Kolejną znaczącą grupę stanowiły przedsiębiorstwa wykonujące głównie roboty budowlane specjalistyczne, których udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej ukształtował się na poziomie 23,8%, a wartość produkcji sprzedanej w tych jednostkach wzrosła o 27,0% w odniesieniu do uzyskanej w 2016 r. Istotną pozycję miały również podmioty specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej, których udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wyniósł 19,1%. W omawianym okresie sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w tych jednostkach zmniejszyła się o 17,9% w odniesieniu do poprzedniego roku.

Produkcja budowlano-montażowa, przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach należących do sekcji „budownictwo” w 2017 r. kształtowały się następująco:

Construction and assembly production, average paid employment as well as average monthly gross wages and salaries in enterprises belonging to the section “construction” in 2017 were as follows:

Działy budownictwa <i>Construction divisions</i>	Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) <i>Construction and assembly production (current prices)</i>		Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto <i>Average monthly gross wages and salaries</i>	
	w odsetkach <i>in %</i>	2016=100	w odsetkach <i>in %</i>	2016=100	ogółem=100 <i>total=100</i>	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	100,0	105,9	100,0	104,8	100,0	103,6
Budowa budynków ^Δ <i>Construction of buildings</i>	57,1	108,9	48,0	109,3	93,9	93,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ <i>Civil engineering</i>	19,1	82,1	21,1	118,7	108,6	116,2
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialized construction activities</i>	23,8	127,0	30,9	91,8	103,6	110,7

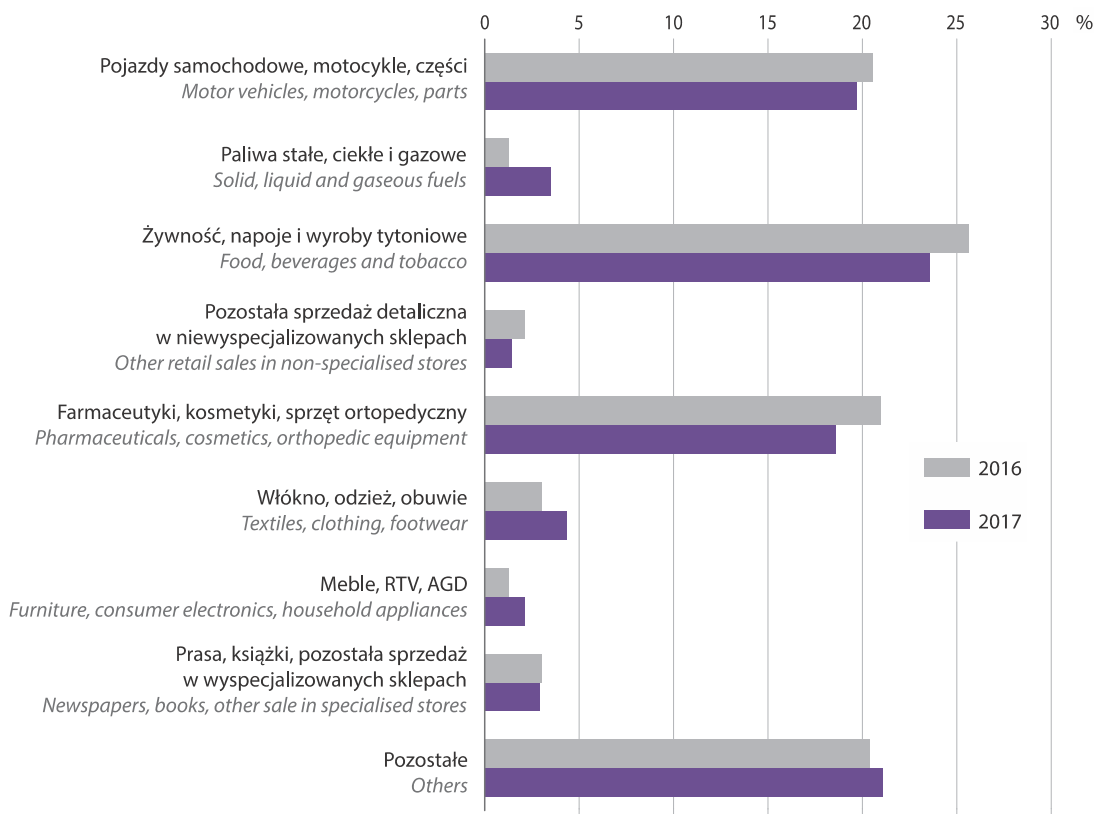
Handel wewnętrzny

Domestic trade

W 2017 r. sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych (w cenach bieżących) zrealizowana przez duże i średnie przedsiębiorstwa mające siedzibę w Białymstoku zwiększyła się o 19,0% w stosunku do poziomu zanotowanego w roku poprzednim.

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) jednostek handlowych i niehandlowych, zrealizowana w omawianym roku, wzrosła o 19,0% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej. Wśród grup o największym udziale w ogólnej wartości sprzedaży, wzrost zaobserwowano w jednostkach zajmujących się handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 27,9%), w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii „pozostałe” (o 17,1%), prowadzących sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 13,3%) oraz zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 11,2%).

Wykres 9. Struktura sprzedaży detalicznej^a według rodzajów działalności przedsiębiorstwa (ceny bieżące)
Chart 9. Structure of retail sales^a by type of activity (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2017 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (23,6%), jednostki zgrupowane w kategorii „pozostałe” (21,1%), zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (19,7%) oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (18,6%).

Transport

Transport

Wartość usług świadczonych przez jednostki (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) należące do sekcji transport i gospodarka magazynowa, mające siedzibę na terenie Białegostoku, w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 732,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 22,2% wyższa niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w omawianej sekcji w 2017 r. wyniosło 2,7 tys. osób, co oznacza wzrost o 37,4% w odniesieniu do roku poprzedniego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3591,30 zł i wzrosło o 1,7% w porównaniu z zanotowanym rok wcześniej.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2017 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw³ mających siedzibę na terenie Białegostoku były lepsze od uzyskanych rok wcześniej. Przychody z całokształtu działalności rosły szybciej niż koszty ich uzyskania, co znalazło odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów, a także pozostałych wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Przychody z całokształtu działalności w 2017 r. były o 13,4% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast koszty uzyskania tych przychodów zwiększyły się o 12,7%, co znalazło odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz koszty tej działalności były również wyższe niż rok wcześniej – odpowiednio o 13,5% i 12,5%. W ujęciu wartościowym największy wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zanotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz budownictwie, a największy ich spadek – w obsłudze rynku nieruchomości oraz zakwaterowaniu i gastronomii.

Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 44,1% wyższy niż przed rokiem i ukształtował się na poziomie 571,2 mln zł. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej zwiększył się o 16,8% i osiągnął wartość 109,3 mln zł. Pogorszył się wynik na operacjach finansowych i wyniósł minus 42,2 mln zł wobec minus 5,0 mln zł w poprzednim roku.

Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 638,3 mln zł i był o 153,3 mln zł (o 31,6%) wyższy od uzyskanego w 2016 r. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zwiększyły się w skali roku do 88,3 mln zł, tj. o 22,2%. Wzrosła relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto z 11,6% do 11,9%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 550,0 mln zł i był o 137,3 mln zł (o 33,3%) wyższy w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej; zysk netto wzrósł o 20,1%, a strata netto zmniejszyła się o 21,5%.

Badanie objęło 425 przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących księgi rachunkowe. W omawianym okresie zysk netto wykazało 80,7% badanych przedsiębiorstw wobec 79,0% przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności wzrósł w ciągu roku z 88,5% do 91,1%.

W skali roku w badanych przedsiębiorstwach odnotowano poprawę wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności – o 0,6 p. proc., wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – o 0,9 p. proc. oraz wskaźników rentowności obrotu brutto – o 0,6 p. proc. i obrotu netto – o 0,5 p. proc. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia zmniejszył się o 0,7 p. proc., wzrosły natomiast wskaźniki II i III stopnia odpowiednio o 2,3 p. proc. i o 6,2 p. proc.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw w końcu grudnia 2017 r. wyniosła 4803,9 mln zł i była o 12,1% wyższa od zanotowanej w końcu poprzedniego roku, w tym krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe wzrosły o 28,8%, zapasy – o 13,3%, należności krótkoterminowe – o 13,1%, a inwestycje krótkoterminowe – o 5,6%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział należności krótkoterminowych (z 39,7% do 40,1%), zapasów (z 36,4% do 36,8%) i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,3% do 3,8%), zmniejszył się natomiast udział inwestycji krótkoterminowych (z 20,5% do 19,3%). W strukturze zapasów wzrósł udział materiałów (z 15,2% do 15,9%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 10,3% do 13,2%), natomiast zmniejszył się udział towarów (z 58,7% do 54,4%) oraz produktów gotowych (z 14,3% do 12,5%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi – relacja zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych wyniosła 61,5% wobec 63,9% rok wcześniej.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu grudnia 2017 r. wyniosły 4262,2 mln zł i były o 9,2% wyższe od zanotowanych przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 30,7% ogółu zobowiązań (wobec 29,9% w końcu grudnia 2016 r.). Ich wartość osiągnęła poziom 1309,6 mln zł i była o 12,4% wyższa niż rok wcześniej. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 2952,6 mln zł i w skali roku zwiększyły się o 7,9%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek – o 6,2%, z tytułu dostaw i usług – o 11,2%, natomiast z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń zmniejszyły się o 7,8%.

³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

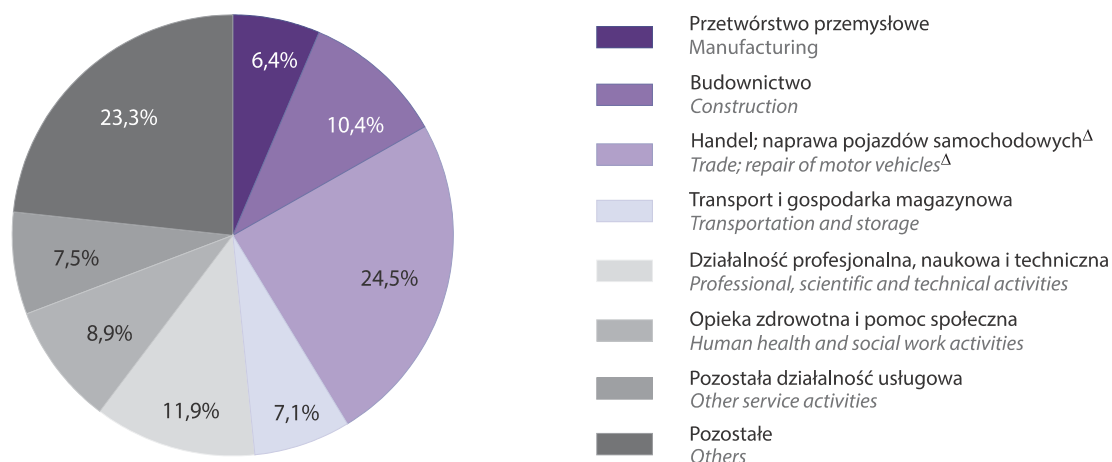
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON⁴

Entities of the national economy in the REGON register

Według danych rejestru REGON, w końcu 2017 r. na terenie Białegostoku zarejestrowanych było 35,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej. Sektor publiczny obejmował 0,5 tys. podmiotów, zaś prywatny – 34,5 tys. W porównaniu ze stanem w końcu 2016 r. ogólna liczba podmiotów zwiększyła się o 1,6%, przy czym w sektorze publicznym zmniejszyła się o 4,9%, a w sektorze prywatnym wzrosła o 1,6%.

Wykres 10. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON według sekcji w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 10. Structure of entities of the national economy in the REGON register by sections in 2017
As of 31 XII

W sektorze publicznym najwięcej jednostek funkcjonowało w sekcjach: edukacja – 0,2 tys., obsługa rynku nieruchomości oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – po 0,1 tys. W sektorze prywatnym dominowały natomiast jednostki zarejestrowane w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 8,6 tys., działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 4,2 tys. oraz budownictwo – 3,7 tys.

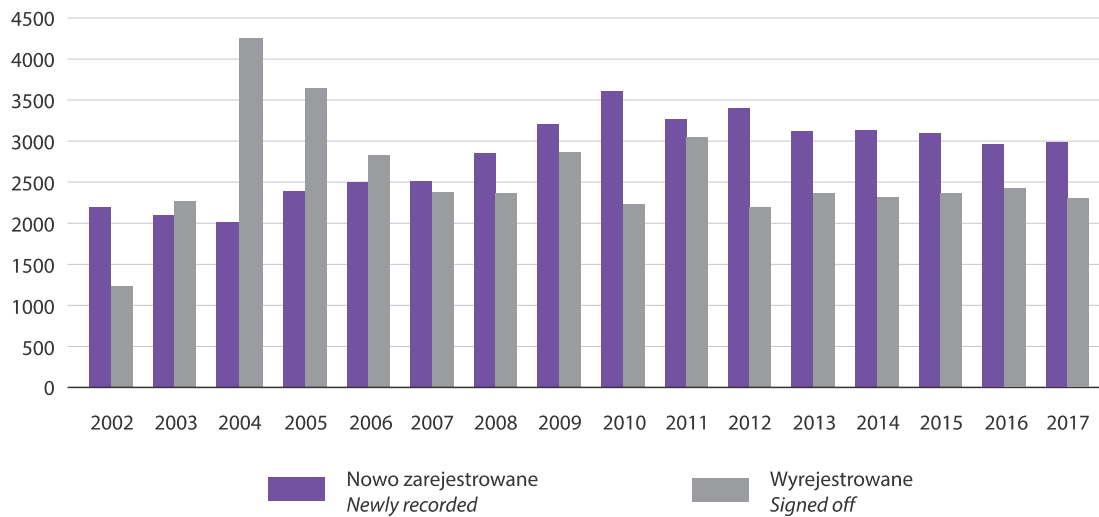
W końcu 2017 r. rejestr REGON obejmował 9,8 tys. osób prawnych i samodzielnych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, tj. o 4,3% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, oraz 25,6 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj. o 0,6% więcej niż rok wcześniej. Najwięcej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych było w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 6,5 tys., działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 3,5 tys. oraz budownictwo – 3,0 tys.

⁴ Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

W 2017 r. w Białymstoku zarejestrowano 3,0 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej (o 0,7% więcej niż w poprzednim roku), natomiast działalność zlikwidowało 2,3 tys. podmiotów (o 4,4% mniej niż przed rokiem).

Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON

Chart 11. *Entities of the national economy newly recorded and signed off from the REGON register*

Tablice

Tables

Tablica I. Białystok na tle innych miast wojewódzkich w 2017 r.

Table I. Białystok against the background of other voivodship cities in 2017

Miasta wojewódzkie Voivodship cities	Powierzchnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Ludność ^a Population ^a		Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b Average paid employment in enterprise sector ^b					
		w tys. in thous.	na 1 km ² per km ²	ogółem total	w tym of which				
					przemysł ^c industry ^c	budownictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport- ation and storage	zakwate- rowanie i gastro- nomia ^Δ accom- modation and catering ^Δ
w tys. in thous.									
Białystok	102	297,3	2911	35,8	11,9	3,6	10,8	2,7	1,0
Bydgoszcz	176	352,3	2002	56,8	28,9	3,1	8,0	2,8	1,2
Gdańsk	262	464,3	1772	89,5	27,9	8,6	17,0	8,2	2,1
Gorzów Wielkopolski	86	124,3	1450	21,9	11,0	1,3	2,5	1,5	0,4
Katowice	165	296,3	1938	124,9	62,4	7,8	16,6	7,7	0,9
Kielce	110	196,8	1795	35,4	13,0	3,9	10,0	1,3	0,8
Kraków	327	767,3	2348	215,8	52,5	15,6	61,6	9,7	7,6
Lublin	147	339,9	2305	64,5	25,8	5,4	19,8	3,1	1,1
Łódź	293	690,4	2354	127,3	44,6	5,5	36,4	7,0	2,4
Olsztyn	88	173,1	1959	27,7	10,7	2,0	6,2	1,5	0,6
Opole	149	128,1	861	24,0	9,5	1,8	4,4	2,5	0,4
Poznań	262	538,6	2057	154,3	51,3	7,4	42,6	7,5	2,1
Rzeszów	120	189,7	1575	41,5	14,7	4,7	10,3	1,1	0,8
Szczecin	301	403,9	1344	47,2	14,3	3,7	8,4	7,8	1,6
Toruń	116	202,6	1750	39,1	14,2	2,9	9,8	4,2	1,0
Warszawa	517	1764,6	3412	1032,2	178,2	50,0	222,5	210,2	28,3
Wrocław	293	638,6	2181	185,1	40,7	8,3	38,3	6,5	9,5
Zielona Góra	277	139,8	502	23,1	7,4	1,8	5,7	1,9	0,4

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę^{ΔΔ}” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^{ΔΔ}”.

a As of 31 XII. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Includes sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Tablica I. Białystok na tle innych miast wojewódzkich w 2017 r. (cd.)
Table I. Białystok against the background of other voivodship cities in 2017 (cont.)

Miasta wojewódzkie <i>Voivodship cities</i>	Bezrobotni zarejestrowani ^a <i>Registered unemployed persons^a</i>		Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a</i> in %	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b <i>Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector^b</i>					
	w tys. <i>in thous.</i>	na 1 ofertę pracy <i>per job offer</i>		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
					przemysł ^c <i>industry^c</i>	budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospodarka magazynowa <i>transportation and storage</i>	zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>accommodation and catering^Δ</i>
w zł <i>in zł</i>									
Białystok	8,9	23	7,0	3729,74	3674,26	4078,58	3737,94	3591,30	2700,36
Bydgoszcz	6,6	13	3,9	3986,74	4292,68	3795,46	3945,86	3629,52	3248,89
Gdańsk	6,8	15	2,9	5573,95	6089,21	4994,35	5036,11	5701,15	3177,25
Gorzów Wielkopolski	1,5	5	2,6	3740,20	4316,67	3689,46	3326,43	3520,45	3000,74
Katowice	4,7	4	2,2	5271,76	6189,18	4518,86	4459,61	3953,65	2786,33
Kielce	6,3	31	5,8	3849,44	3960,52	3778,12	3849,06	3495,00	3157,61
Kraków	13,0	7	2,8	4920,63	5510,88	4569,29	3856,41	3539,22	2902,59
Lublin	11,2	36	6,2	4197,97	5060,11	3814,49	3333,01	3614,97	2897,98
Łódź	21,9	9	6,4	4255,62	4176,55	4258,25	4413,44	4123,78	2558,30
Olsztyn	4,1	26	4,5	4100,30	5095,02	3619,49	3554,14	3483,81	3230,47
Opole	3,0	2	4,1	4441,49	5201,98	4157,84	4420,89	3557,93	2377,27
Poznań	5,0	10	1,4	5054,27	6144,35	5156,78	4268,10	4535,07	3056,18
Rzeszów	6,8	17	5,6	4484,30	4791,47	3941,94	3410,44	3737,09	2682,82
Szczecin	5,5	11	3,2	4681,12	4975,07	4855,18	4160,35	4549,38	3479,71
Toruń	4,8	11	5,2	4351,23	4489,57	4389,49	4597,76	3692,72	2870,37
Warszawa	26,1	9	2,0	5774,04	5701,36	6434,15	5954,64	4688,39	3885,05
Wrocław	8,2	3	2,2	4818,59	5591,07	5031,11	4225,07	4509,67	3761,83
Zielona Góra	2,3	5	3,4	3804,95	4083,61	3408,14	3734,74	3417,52	2725,45

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

a As of 31 XII. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Includes sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Tablica I. Białystok na tle innych miast wojewódzkich w 2017 r. (dok.)
Table I. Białystok against the background of other voivodship cities in 2017 (cont.)

Miasta wojewódzkie <i>Voivodship cities</i>	Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	Podmioty gospodarki narodowej ^a w rejestrze REGON <i>Entities of the national economy^a in the REGON register</i>							
			ogółem ^b <i>total^b</i>	sektor <i>sector</i>		z ogółem <i>of total</i>				
				publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	przemysł ^c <i>industry^c</i>	budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospodarka magazynowa <i>transportation and storage</i>	zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>accommodation and catering^Δ</i>
Białystok	2033	72,3	35409	500	34510	2496	3689	8672	2502	748
Bydgoszcz	1431	63,3	42974	795	41721	3836	4217	10105	2704	934
Gdańsk	6443	57,7	77592	1805	74221	7951	7306	13926	4929	2274
Gorzów Wielkopolski	502	67,9	17949	703	17093	1309	2201	4141	1388	483
Katowice	1642	64,7	48136	1398	45627	3422	3854	11629	2434	1348
Kielce	609	69,8	28853	433	28097	2248	3043	7834	1676	760
Kraków	11063	56,0	138515	1414	134244	10071	12076	28528	8363	4918
Lublin	2716	61,1	45386	761	43676	3307	4021	10280	2796	1100
Łódź	2520	75,9	93448	1792	91256	10264	7363	22626	5628	2454
Olsztyn	847	65,7	23299	552	22573	1510	2039	4569	1396	480
Opole	618	81,4	21721	648	20815	1584	2067	4637	1153	660
Poznań	4069	61,7	112548	1543	108127	8421	9831	25413	5655	2999
Rzeszów	2601	65,2	27591	532	26426	1853	2173	6026	1468	694
Szczecin	2662	62,3	69769	1760	67015	6241	8025	14602	4993	2026
Toruń	1214	59,0	26226	440	25479	2206	2390	5615	1524	704
Warszawa	20346	63,0	434676	4521	411591	28510	31612	92405	21318	11760
Wrocław	8875	59,2	120203	2751	114088	8073	11510	23957	5697	3299
Zielona Góra	1485	67,1	21381	488	20481	1635	2375	4998	1492	532

a Stan w dniu 31 XII; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON. c Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

a As of 31 XII; excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by sections PKD without entities for which the information on the type of predominant activity does not occur in the REGON register. c Includes sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Tablica II. Ważniejsze dane o Białymstoku*Table II. Major data on Białystok*

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powierzchnia ogólna ^a w km ²	90	90	94	102	102	102	102	102
Ludność ^a w tys.	278,5	289,2	291,8	294,8	294,1	294,2	294,7	294,2
w tym kobiety	146,3	153,0	154,9	156,6	156,3	156,7	157,0	155,9
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej ^a	3103	3223	3106	2887	2880	2880	2886	2880
Ludność ^a w tys. w wieku:								
przedprodukcyjnym	75,3	66,0	54,9	53,7	52,1	51,0	50,2	50,4
produkcyjnym	170,3	184,9	194,0	196,7	196,5	196,5	196,6	195,2
poprodukcyjnym	32,9	38,3	42,9	44,4	45,6	46,7	47,9	48,6
Małżeństwa na 1000 ludności	4,9	5,0	5,1	5,5	5,8	6,3	6,2	5,8
Rozwoły na 1000 ludności	1,0	2,0	2,7	2,4	2,7	2,2	2,7	2,4
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,1	8,5	9,1	9,1	9,3	10,1	10,5	10,3
Zgony ^b na 1000 ludności	8,1	8,0	8,0	7,7	7,6	7,9	7,8	7,9
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	13,4	6,2	6,5	4,9	5,5	7,2	4,6	4,3
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,0	0,6	1,1	1,4	1,7	2,2	2,7	2,4
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	3,8	2,6	-1,0	-0,9	-2,2	-1,2	-1,4	-0,6
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^d w tys.	10,3	11,7	8,7	7,6	7,2	7,1	7,3	6,8
Pracujący ^{a,e} w tys.	.	80,6	74,7	76,5	81,0	83,3	83,2	83,3
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	17,5	14,2	14,9	12,1	9,1	9,2	14,1	15,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^{a,f} w %	.	11,7	13,2	10,7	7,9	7,8	11,7	12,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^g w zł	.	.	2365,00	2478,96	2715,96	2994,05	3144,60	3241,41
Mieszkania oddane do użytkowania	2199	2271	1225	1219	1667	1574	1533	1630
Podmioty gospodarki narodowej ^{a,h} w rejestrze REGON w tys.	21,0	31,6	29,8	29,4	29,5	29,8	30,0	31,2

a Stan w dniu 31 XII. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r. d Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach Rolnego 2010; patrz uwagi metodyczne, ust. 16 na str. 96. g Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. h Bez osób prowadzących

a As of 31 XII. b Including infant deaths. c In case of the international migration data relate to 2014. d Till 2012 including prosecutor's office; since 2014 excluding political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, clergy of all denominations as well as in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 h Excluding persons tending private farms in agriculture.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
102	102	102	102	102	102	102	Total area ^a in km ²
294,3	294,9	295,3	295,5	296,0	296,6	297,3	Population ^a in thous.
156,0	156,2	156,6	156,8	157,1	157,4	157,8	of which females
2882	2888	2891	2893	2898	2904	2911	Population per 1 km ² of total area ^a
							Population ^a in thous. at age:
49,6	49,6	49,8	50,0	50,3	50,8	51,8	pre-working
194,5	193,5	191,9	190,2	188,6	186,9	184,4	working
50,1	51,8	53,5	55,2	57,1	59,0	61,0	post-working
4,9	4,9	4,6	4,9	5,0	5,4	4,9	Marriages per 1000 population
2,4	2,0	2,4	2,2	2,3	1,9	2,1	Divorces per 1000 population
9,7	9,7	9,4	9,8	10,2	10,7	12,1	Live births per 1000 population
7,8	7,8	8,3	8,2	8,4	8,2	8,7	Deaths ^b per 1000 population
4,2	3,9	3,6	3,5	3,0	1,6	3,6	Infant deaths per 1000 live births
1,9	1,8	1,1	1,6	1,8	2,5	3,4	Natural increase per 1000 population
-1,4	0,3	-1,0	0,1	-0,8 ^c	-0,2	-0,1	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
7,2	7,4	6,9	5,3	5,1	4,9	4,6	Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^d in thous.
82,3	81,6	81,9	81,6	82,6	84,8	.	Employed persons ^{ae} in thous.
15,5	16,5	17,2	14,8	13,2	11,3	8,9	Registered unemployed persons ^a in thous.
12,4	13,1	13,7	11,9	10,7	9,0	7,0	Registered unemployment rate ^{af} in %
3360,36	3493,98	3627,02	3706,73	3844,68	3967,71	.	Average monthly gross wages and salaries ^g in zł
1711	2249	1574	1736	2088	1795	2033	Dwellings completed
31,3	32,4	33,1	33,7	34,4	34,8	35,4	Entities of the national economy ^{ah} in the REGON register in thous.

od 2014 r. – bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. e Według faktycznego miejsca pracy; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, duchownych wszystkich wyznań oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. f Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

punishable acts committed by juveniles. e By the actual workplace; excluding entities of the national economy employing up to 9 persons, foundations, associations, persons employed on private farms in agriculture. f Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: – of the Agricultural Census 2010; see methodological notes, item 16 on page 106. g Excluding entities of the national economy employing up to 9 persons.

**Tablica 1. Położenie geograficzne Białegostoku w 2017 r.
Stan w dniu 1 I**

*Table 1. Geographic location of Białystok in 2017
As of 1 I*

Wyszczególnienie	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	Specification
Najdalej wysunięte punkty granicy miasta:			<i>Furthest extended points of the city:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	53°11'19"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	53°04'00"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	23°03'57"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	23°14'50"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:			<i>Extent:</i>
z południa na północ	7'19"	13	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	10'53"	12	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Białymstoku.

Source: data of the Voivodship Geodetic and Cartographic Documentation Centre in Białystok.

**Tablica 2. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni miasta
Stan w dniu 1 I**

*Table 2. Geodesic status and use of city land
As of 1 I*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w ha <i>in ha</i>				
Powierzchnia ogólna	10212	10213	10213	10213	Total area
w tym:					<i>of which:</i>
Użytki rolne	3210	2941	2900	2977	<i>Agricultural land</i>
w tym:					<i>of which:</i>
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe	3050	2796	2758	2723	<i>arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>
grunty rolne zabudowane	123	108	105	102	<i>agricultural built-up areas</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	1924	1947	1945	1885	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	4889	5126	5169	5211	<i>Built-up and urbanized areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
tereny mieszkaniowe	2149	2101	2111	2128	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	477	468	472	469	<i>industrial areas</i>
tereny komunikacyjne	1320	1456	1454	1471	<i>transport areas</i>
użytki kopalne	14	1	1	-	<i>minerals</i>

**Tablica 2. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni miasta (dok.)
Stan w dniu 1 I**

Table 2. Geodesic status and use of city land (cont.)
As of 1 I

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w ha in ha				
Powierzchnia ogólna (dok.)					Total area (cont.)
Grunty pod wodami powierzchniowymi	85	83	83	85	Land under surface waters
płynącymi	40	40	40	40	flowing
stojącymi	45	43	43	45	standing
Nieużytki	65	59	59	56	Wasteland

Źródło: dane Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Source: data of Department of Geodesy and Property Management of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

Tablica 3. Dane meteorologiczne

Table 3. Meteorological data

Wyszczególnienie Specification	1971–2000	1991–2000	2001–2010	2010	2015	2016	2017
Średnia ^a temperatura powietrza w °C Average ^a air temperature in °C	6,9	7,2	7,5	6,8	8,6	8,0	7,9
Roczne sumy ^a opadów w mm Total annual ^a precipitation in mm	577	573	613	851	526	790	935
Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s				2,6	2,4	2,4	2,4
Usłonecznienie w h Insolation in h				1734	1962	1722	1557
Średnie zachmurzenie w oktantach ^b Average cloudiness in octants ^b				5,4	5,1	5,5	5,9

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, National Research Institute.

Tablica 4. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska

Table 4. Major data on environment, environmental threats and protection

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w hm ³	13,6	13,1	13,1	12,9	Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground in hm ³
w tym oczyszczane	13,6	13,1	13,1	12,9	of which treated
w tym z podwyższonym usuwaniem biogenów	13,5	12,8	12,8	12,7	of which with increased biogen removal (disposal)

Tablica 4. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (cd.)
Table 4. Major data on environment, environmental threats and protection (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Ścieki komunalne odprowadzone siecią kanalizacyjną ^a w hm ³	13,5	12,8	12,8	12,7	Municipal waste water discharged through sewage system ^a in hm ³
Ścieki komunalne oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów w hm ³	13,5	12,8	12,8	12,7	Municipal waste water treated with increased biogen removal (disposal) in hm ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^b (stan w dniu 31 XII)	99,6	99,2	99,0	99,0	Population using waste water treatment plants in % of total population ^b (as of 31 XII)
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ogółem (stan w dniu 31 XII)	8	7	6	7	Total plants especially noxious to air purity (as of 31 XII)
z ogółem wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of total with pollutant reduction system:
pyłowych	7	5	5	5	particulates
gazowych	2	2	2	3	gaseous
Emisja zanieczyszczeń pyłowych w t	178	132	130	78	Particulates pollutants emission in t
w tym ze spalania paliw	162	120	128	77	of which from the combustion of fuels
Emisja zanieczyszczeń pyłowych na 1 km ² w t	1,7	1,3	1,3	0,8	Particulates pollutants emission per 1 km ² in t
Emisja zanieczyszczeń gazowych w t	<u>824946</u> 3380 ^c	<u>920972</u> 274 ^c	<u>869633</u> 2078 ^c	<u>711497</u> 2109 ^c	Gaseous pollutants emission in t
w tym: dwutlenek siarki	1410	1267	1180	1409	of which: sulphur dioxide
dwutlenek węgla	821566	918225	867555	709388	carbon dioxide
Emisja zanieczyszczeń gazowych na 1 km ² w t	<u>8087,7</u> 33,1 ^c	<u>9029,1</u> 26,9 ^c	<u>8525,8</u> 20,4 ^c	<u>6975,5</u> 20,7 ^c	Gaseous pollutants emission per 1 km ² in t
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants generated:
pyłowych	99,3	99,6	99,6	99,8	particulates
gazowych ^c	16,8	9,8	20,9	42,1	gaseous ^c
Odpady ^d wytworzone w ciągu roku w tys. t	125,8	99,7	111,4	384,4	Waste ^d generated during the year in thous. t
poddane odzyskowi ^e	87,2	1,6	11,3	14,4	recovered ^e
unieszkodliwione ^e	34,0	2,3	–	–	treated ^e
w tym:					of which:
składowane na terenach własnych zakładów i na terenach obcych	30,9	2,3	–	–	landfilled on own plant grounds and other land
w inny sposób	1,6	–	–	–	in other way
przekazane innym odbiorcom	.	70,8	70,3	346,5	transferred to other recipients
magazynowane czasowo	4,6	25,0	29,8	23,5	temporarily stored
Odpady ^d dotychczas składowane (nagromadzone) na terenach własnych zakładów (stan w dniu 31 XII) w tys. t	2338,2	2337,4	2337,0	2331,5	Waste ^d landfilled up to now (accumulated) on own plant grounds (as of 31 XII) in thous. t

a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych. b Ludność korzystająca – na podstawie szacunków; ludność ogółem – na podstawie bilansów. c Bez dwutlenku węgla. d Z wyłączeniem odpadów komunalnych. e W latach 2015–2017 – we własnym zakresie przez wytwórcę; ze względu na zmianę metodologii badania dane za lata 2015–2017 są nieporównywalne z danymi za 2010 r.

a Excluding precipitation waste water, transported waste water and infiltration water. b Population using – estimated data; the total population – based on balances. c Excluding carbon dioxide. d Excluding municipal waste. e In the years 2015–2017 – by waste producer on its own; due to changes in the survey methodology data for years 2015–2017 are not comparable to the data for 2010.

Tablica 4. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (dok.)

Table 4. Major data on environment, environmental threats and protection (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Odpady ^d nagromadzone na terenach własnych zakładów na 1 km ² (stan w dniu 31 XII) w tys. t	22,9	22,9	22,9	22,9	Waste ^d accumulated on own plant grounds per 1 km ² (as of 31 XII) in thous. t
Tereny składowania odpadów ^d niezrekultywowane (stan w dniu 31 XII) w ha	29,4	28,8	28,8	28,8	Non-reclaimed waste ^d disposal sites (as of 31 XII) in ha
Powierzchnia prawnie chroniona o szczególnych walorach przyrodniczych – rezerwy przyrody (stan w dniu 31 XII) w ha	103,9	103,9	103,9	103,9	Legally protected areas possessing unique environmental value – nature reserves (as of 31 XII) in ha

d Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

d Excluding municipal waste.

Tablica 5. Radni Rady Miejskiej w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Table 5. Councillors of the City Council in 2017

As of 31 XII

Płeć Sex	Ogółem Total	Z ogółem Of total						
		w wieku at age			z wykształceniem with education		grupy zawodów occupational groups	
		29 lat i mniej and less	30–59	60 lat i więcej and more	wyższym i policealnym tertiary and post-secondary	średnim secondary	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy managers	specjaliści professionals
Ogółem Total	28	1	20	7	27	1	7	19
Mężczyźni Men	23	1	16	6	22	1	7	16
Kobiety Women	5	–	4	1	5	–	–	3

Tablica 6. Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej*Table 6. Registered activity of the State Fire Service*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba zdarzeń	1449	1185	1139	1663	Number of events
pożary	756	620	446	505	fires
miejscowe zagrożenia	628	504	629	907	local threats
wyjazdy do fałszywych alarmów	65	61	64	251	false alarms
Obiekty mieszkalne dotknięte pożarami	256	182	158	223	Residential buildings affected by fires
Wypadki z ludźmi ^a	164	152	191	251	Casualties ^a
w tym przy pożarach	43	28	33	28	of which during fires

a Dane dotyczą liczby osób poszkodowanych podczas zdarzeń.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

a Data concern number of fatalities and people injured in accidents.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Service in Białystok.

Tablica 7. Przesłpstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych i wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję^a*Table 7. Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a*

Wyszczególnienie	2016	2017	2016	2017	Specification
	przesłpstwa stwierdzone <i>ascertained crimes</i>	przesłpstwa stwierdzone <i>ascertained crimes</i>	wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w % <i>rate of detectability of delinquents of crimes in %</i>	wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w % <i>rate of detectability of delinquents of crimes in %</i>	
Ogółem	4937	4608	62,3	63,4	Total
w tym przestępstwa:					<i>of which crimes:</i>
o charakterze kryminalnym	3432	3228	55,7	54,6	<i>criminal</i>
o charakterze gospodarczym	858	793	64,3	77,1	<i>commercial</i>
drogowe	432	408	97,7	97,5	<i>road</i>
Z ogółem rodzaje przestępstw:					<i>Of total types of crimes:</i>
przeciwko życiu i zdrowiu	179	202	71,0	63,9	<i>against life and health</i>
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	516	463	98,1	97,8	<i>against public safety and safety in transport</i>
przeciwko wolności i wolności sumienia	142	183	78,9	82,0	<i>against freedom and freedom of conscience</i>
przeciwko rodzinie i opiece	121	192	100,0	97,9	<i>against the family and guardianship</i>
przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego ^b	101	82	93,1	90,2	<i>against the activities of state institutions and local government^b</i>
przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	102	90	96,1	98,9	<i>against the judiciary</i>
przeciwko wiarygodności dokumentów	213	148	70,0	69,8	<i>against the reliability of documents</i>

a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kodeksu karnego (korupcja wyborcza) oraz z art. 296a i 296b kodeksu karnego (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa).

a Excluding punishable acts committed by juveniles. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) as well as Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport).

Tablica 7. Przeszypstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych i wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję^a (dok.)

Table 7. Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a (cont.)

Wyszczególnienie	2016	2017	2016	2017	Specification
	przeszypstwa stwierdzone <i>ascertained crimes</i>		wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w % <i>rate of detectability of delinquents of crimes in %</i>		
Z ogółem rodzaje przestępstw (dok.):					<i>Of total types of crimes (cont.):</i>
przeciwko mieniu	2847	2554	47,9	47,2	<i>against property</i>
przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	84	71	1,2	0,0	<i>against money and securities trading</i>
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	340	273	95,9	96,3	<i>by law on Counteracting Drug Addiction</i>

a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Excluding punishable acts committed by juveniles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Tablica 8. Ludność^a

Table 8. Population^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Stan w dniu 30 VI <i>As of 30 VI</i>					
Ogółem	293946	295624	296310	297132	Total
Mężczyźni	138151	138737	139023	139381	<i>Males</i>
Kobiety	155795	156887	157287	157751	<i>Females</i>
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31 XII</i>					
Ogółem	294155	295981	296628	297288	Total
Mężczyźni	138208	138854	139198	139451	<i>Males</i>
Kobiety	155947	157127	157430	157837	<i>Females</i>

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

**Tablica 9. Ludność^a według płci i wieku w 2017 r.
Stan w dniu 31 XII**

Table 9. Population^a by sex and age in 2017
As of 31 XII

Wiek Age	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
Ogółem Total	297288	139451	157837
0–4 lata	15558	7961	7597
0	3609	1856	1753
1	3226	1670	1556
2	3059	1572	1487
3	2892	1497	1395
4	2772	1366	1406
5–9	15215	7911	7304
5	2898	1518	1380
6	2934	1573	1361
7	3156	1621	1535
8	3173	1638	1535
9	3054	1561	1493
10–14	12871	6556	6315
10	2757	1435	1322
11	2689	1403	1286
12	2588	1281	1307
13	2403	1205	1198
14	2434	1232	1202
15–19	13673	7022	6651
15	2439	1271	1168
16	2886	1468	1418
17	2874	1442	1432
18	2722	1401	1321
19	2752	1440	1312
20–24	14285	7167	7118
20	2722	1413	1309
21	2745	1345	1400
22	2493	1275	1218
23	3003	1485	1518
24	3322	1649	1673
25–29	22450	10824	11626
25	3448	1674	1774
26	4384	2078	2306
27	4601	2215	2386
28	4833	2333	2500
29	5184	2524	2660
30–34	27226	13586	13640
30	5096	2492	2604
31	5335	2686	2649
32	5467	2734	2733
33	5665	2829	2836
34	5663	2845	2818

a Na podstawie bilansu.

a Based on a balance.

**Tablica 9. Ludność^a według płci i wieku w 2017 r. (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 9. Population^a by sex and age in 2017 (cont.)
As of 31 XII

Wiek Age	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
35–39	25406	12617	12789
35	5413	2662	2751
36	5096	2537	2559
37	5039	2518	2521
38	5014	2503	2511
39	4844	2397	2447
40–44	22549	11004	11545
40	4624	2290	2334
41	4769	2366	2403
42	4482	2168	2314
43	4371	2130	2241
44	4303	2050	2253
45–49	18962	9229	9733
45	4088	2013	2075
46	3944	1904	2040
47	3759	1900	1859
48	3615	1732	1883
49	3556	1680	1876
50–54	18295	8646	9649
50	3610	1727	1883
51	3638	1714	1924
52	3556	1692	1864
53	3746	1792	1954
54	3745	1721	2024
55–59	20325	9215	11110
55	3696	1773	1923
56	3621	1645	1976
57	4188	1868	2320
58	4301	1916	2385
59	4519	2013	2506
60–64	20967	9439	11528
60	4680	2113	2567
61	4248	1968	2280
62	4270	1914	2356
63	3964	1782	2182
64	3805	1662	2143
65–69	16591	6782	9809
65	3665	1548	2117
66	3535	1473	2062
67	3263	1345	1918
68	3122	1216	1906
69	3006	1200	1806
70–74	10808	4205	6603
70	2667	1062	1605
71	2295	901	1394
72	2008	758	1250
73	1901	739	1162
74	1937	745	1192

^a Na podstawie bilansu.

^a Based on a balance.

**Tablica 9. Ludność^a według płci i wieku w 2017 r. (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

*Table 9. Population^a by sex and age in 2017 (cont.)
As of 31 XII*

Wiek <i>Age</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>
75–79	9024	3221	5803
75	1895	678	1217
76	1862	667	1195
77	1781	624	1157
78	1820	652	1168
79	1666	600	1066
80–84	6881	2301	4580
80	1566	522	1044
81	1547	508	1039
82	1401	474	927
83	1263	423	840
84	1104	374	730
85 lat i więcej <i>and more</i>	6202	1765	4437
Wiek przedprodukcyjny <i>Pre-working age</i>	51843	26609	25234
Wiek produkcyjny <i>Working age</i>	184411	94568	89843
mężczyźni 18–64 lata <i>males</i>	94568	94568	x
kobiety 18–59 lat <i>females</i>	89843	x	89843
mobilny 18–44 lata <i>mobile</i>	117390	58039	59351
niemobilny <i>non-mobile</i>	67021	36529	30492
mężczyźni 45–64 lata <i>males</i>	36529	36529	x
kobiety 45–59 lat <i>females</i>	30492	x	30492
Wiek poprodukcyjny <i>Post-working age</i>	61034	18274	42760
mężczyźni 65 lat i więcej <i>males 65 and more</i>	18274	18274	x
kobiety 60 lat i więcej <i>females 60 and more</i>	42760	x	42760
Biologiczne grupy wieku <i>Biological age groups</i>			
0–14 lat	43644	22428	21216
15–64	204138	98749	105389
65 lat i więcej <i>and more</i>	49506	18274	31232

a Na podstawie bilansu.

a Based on a balance.

Tablica 9. Ludność^a według płci i wieku w 2017 r. (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Table 9. Population^a by sex and age in 2017 (cont.)
 As of 31 XII

Wiek Age	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
Edukacyjne grupy wieku <i>Educational age groups</i>			
3–6 lat	11496	5954	5542
7–12	17417	8939	8478
13–15	7276	3708	3568
16–18	8482	4311	4171
19–24 lata	17037	8607	8430
Kobiety w wieku 15–49 lat <i>Females at age 15–49</i>	73102	x	73102

a Na podstawie bilansu.

a Based on a balance.

Tablica 10. Ruch naturalny ludności

Table 10. Vital statistics

Wyszczególnienie Specification		Małżeństwa Marriages	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
					ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
Ogółem <i>Total</i>	2010	1704	707	3017	2316	13	701
	2015	1471	676	3014	2476	9	538
	2016	1592	568	3181	2430	5	751
	2017	1466	631	3597	2577	13	1020
Mężczyźni <i>Males</i>	2010	x	x	1559	1214	8	345
	2015	x	x	1551	1269	4	282
	2016	x	x	1630	1193	3	437
	2017	x	x	1844	1312	8	532
Kobiety <i>Females</i>	2010	x	x	1458	1102	5	356
	2015	x	x	1463	1207	5	256
	2016	x	x	1551	1237	2	314
	2017	x	x	1753	1265	5	488
Na 1000 ludności <i>Per 1000 population</i>	2010	5,80	2,41	10,26	7,88	4,31 ^a	2,38
	2015	4,98	2,29	10,20	8,38	2,99 ^a	1,82
	2016	5,37	1,92	10,74	8,20	1,57 ^a	2,53
	2017	4,93	2,12	12,11	8,67	3,61^a	3,43

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

Tablica 11. Migracje ludności na pobyt stały

Table 11. Migration of population for permanent residence

Wyszczególnienie Specification		Zameldowania Registrations		Wymeldowania Cancelled registrations		Saldo migracji Net migration	
		w ruchu wewnętrznym internal	z zagranicy from abroad	w ruchu wewnętrznym internal	za granicę to abroad	ogółem total	w tym zagranicznych of which international
Ogółem <i>Total</i>	2010	2451	301	2804	136	-188	165
	2015 ^a	2372	101	2532	176	-235	-75
	2016	2513	215	2652	126	-50	89
	2017	2728	226	2677	302	-25	-76
Mężczyźni <i>Males</i>	2010	1032	146	1285	59	-166	87
	2015 ^a	1040	49	1195	75	-181	-26
	2016	1095	112	1278	61	-132	51
	2017	1180	113	1274	145	-126	-32
Kobiety <i>Females</i>	2010	1419	155	1519	77	-22	78
	2015 ^a	1332	52	1337	101	-54	-49
	2016	1418	103	1374	65	82	38
	2017	1548	113	1403	157	101	-44
Na 1000 ludności <i>Per 1000 population</i>	2010	8,34	1,02	9,54	0,46	-0,64	0,56
	2015 ^a	8,02	0,34	8,56	0,60	-0,79	-0,25
	2016	8,48	0,73	8,95	0,43	-0,17	0,30
	2017	9,18	0,76	9,01	1,02	-0,08	-0,26

a W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r.
a In case of the international migration data relate to 2014.

**Tablica 12. Prognoza ludności do 2050 r.
Stan w dniu 31 XII**Table 12. Population projection until 2050
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ogółem <i>Total</i>	294213	293529	290899	286654	281081	274791	268195	261430
mężczyźni <i>males</i>	138059	137738	136559	134632	132112	129377	126650	123949
kobiety <i>females</i>	156154	155791	154340	152022	148969	145414	141545	137481
W wieku przedprodukcyjnym <i>Pre-working age</i>	49283	49575	49198	45424	42380	39790	38512	38191
mężczyźni <i>males</i>	25375	25517	25451	23483	21970	20638	19983	19822
kobiety <i>females</i>	23908	24058	23747	21941	20410	19152	18529	18369
W wieku produkcyjnym <i>Working age</i>	182406	177784	169087	164972	158558	149800	137905	125174
mężczyźni <i>males</i>	93833	91768	86864	85074	82689	79199	73964	67390
kobiety <i>females</i>	88573	86016	82223	79898	75869	70601	63941	57784
W wieku poprodukcyjnym <i>Post-working age</i>	62524	66170	72614	76258	80143	85201	91778	98065
mężczyźni <i>males</i>	18851	20453	24244	26075	27453	29540	32703	36737
kobiety <i>females</i>	43673	45717	48370	50183	52690	55661	59075	61328

**Tablica 12. Prognoza ludności do 2050 r. (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 12. Population projection until 2050 (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym <i>Non-working age population per 100 persons of working age</i>	61,3	65,1	72,0	73,8	77,3	83,4	94,5	108,9
mężczyźni <i>males</i>	47,1	50,1	57,2	58,3	59,8	63,4	71,2	83,9
kobiety <i>females</i>	76,3	81,1	87,7	90,3	96,4	106,0	121,4	137,9

**Tablica 13. Pracujący^a
Stan w dniu 31 XII**

Table 13. Employed persons^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	2016		Specification
	ogółem total				w tym kobiety of which women	
Ogółem	83255	81589	82591	84819	47403	Total
sektor publiczny	36508	35197	35718	35563	23433	public sector
sektor prywatny	46747	46392	46873	49256	23970	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	164	134	133	138	51	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł ^b	15587	13751	13554	14613	5364	Industry ^b
w tym przetwórstwo przemysłowe	13118	11373	11259	12337	4804	of which manufacturing
Budownictwo	5095	4091	3905	3964	597	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14890	14614	14892	15929	8898	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4815	4827	4722	4833	1393	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1373	1577	1643	1669	1196	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1702	1797	1698	1781	724	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2752	2745	2629	2739	1962	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1493	1455	1422	1437	835	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1350	1280	1428	1617	926	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3130	4013	4125	4155	2068	Administrative and support service activities

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych wszystkich wyznań oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. b Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

a By the actual workplace and kind of activity; excluding entities of the national economy employing up to 9 persons, foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, clergy of all denominations as well as persons employed on private farms in agriculture. b Includes sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

**Tablica 13. Pracujący^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 13. *Employed persons^a (cont.)
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	2016		Specification
	ogółem total			w tym kobiety of which women		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8576	8350	8341	8404	5378	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	13330	13776	13831	13892	10442	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7664	7838	8885	8184	6698	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1060	1079	1125	1101	635	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	274	262	258	363	236	Other service activities

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych wszystkich wyznań oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

a By the actual workplace and kind of activity; excluding entities of the national economy employing up to 9 persons, foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, clergy of all denominations as well as persons employed on private farms in agriculture.

**Tablica 14. Bezrobotni zarejestrowani
Stan w dniu 31 XII**

Table 14. *Registered unemployed persons
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	15249	13204	11321	8877	Total registered unemployed persons
mężczyźni	8073	7293	6241	4689	men
kobiety	7176	5911	5080	4188	women
z ogółem:					of total:
Dotychczas niepracujący	3592	2182	1613	1203	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy	170	352	318	201	Terminated for company reasons
Niepełnosprawni	1123	1186	1041	874	Disabled persons
Posiadający prawo do zasiłku	1811	1373	1177	997	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok ^a	5438	6061	5380	4062	Out of job for longer than 1 year ^a
Stopa bezrobocia rejestrowanego^b w %	12,3	10,7	9,0	7,0	Registered unemployment rate^b in %
Oferty pracy	9	185	228	379	Job offers

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Patrz uwagi metodyczne, ust. 16 na str. 96.

a From the date of registering in a labour office. b See methodological notes, item 16 on page 106.

**Tablica 14. Bezrobotni zarejestrowani (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 14. Registered unemployed persons (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Bezrobotni nowo zarejestrowani^c	20868	16286	14674	13203	Newly registered unemployed persons^c
W tym kobiety	9667	7395	6457	5874	Of which women
Bezrobotni wyrejestrowani^c	19705	17854	16557	15647	Persons removed from unemployment rolls^c
W tym kobiety	8877	8177	7288	6766	Of which women

^c W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^c During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

**Tablica 15. Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy
Stan w dniu 31 XII**

Table 15. Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010		2015		2016		2017	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Ogółem Total								
Ogółem Total	15249	7176	13204	5911	11321	5080	8877	4188
Według wieku By age								
24 lata i mniej and less	2499	1218	1271	554	930	462	673	368
25–34	4808	2503	3846	1920	3295	1701	2582	1479
35–44	2634	1287	2908	1432	2557	1254	2157	1096
45–54	3348	1552	2490	1086	2067	839	1593	674
55 lat i więcej and more	1960	616	2689	919	2472	824	1872	571

**Tablica 15. Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 15. Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010		2015		2016		2017	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
Według poziomu wykształcenia <i>By educational level</i>								
Wyższe <i>Tertiary</i>	3107	1893	2876	1739	2583	1548	2162	1318
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	3392	1741	3071	1475	2663	1250	2076	1008
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	1886	1101	1538	823	1320	714	1037	583
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	3089	1053	2665	840	2240	694	1651	531
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	3775	1388	3054	1034	2515	874	1951	748
Według czasu pozostawania bez pracy^{ab} <i>By duration of unemployment^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	4409	1924	3171	1332	2604	1052	2307	956
3–6	2458	1226	1849	848	1649	766	1244	603
6–12	2944	1377	2123	934	1688	739	1264	650
12–24	3333	1567	2126	956	2000	938	1418	702
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	2105	1082	3935	1841	3380	1585	2644	1277

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

**Tablica 15. Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

*Table 15. Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (cont.)
As of 31 XII*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010		2015		2016		2017	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
Według stażu pracy^a <i>By work seniority^a</i>								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	3592	1710	2182	988	1613	771	1203	627
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej <i>year and less</i>	2506	1286	2532	1193	2351	1146	1970	1037
1–5	2948	1383	2505	1151	2266	1078	1815	914
5–10	1697	765	1760	816	1543	697	1238	569
10–20	2064	1024	1954	910	1698	759	1284	571
20–30	1852	801	1622	642	1285	461	947	341
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	590	207	649	211	565	168	420	129

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

**Tablica 16. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a
Stan w dniu 31 XII**

*Table 16. Persons working in hazardous conditions^a
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	<i>Specification</i>
Ogółem	3220	3091	2907	2615	Total
w tym przez jedną grupę czynników	2910	2586	2587	2343	<i>of which one group of factors</i>
zagrożenia związane:					<i>hazard connected with:</i>
Ze środowiskiem pracy	1205	674	557	406	<i>Work environment</i>
w tym przez jedną grupę czynników	1086	393	381	268	<i>of which one group of factors</i>
Z uciążliwością pracy	1724	2176	2153	1924	<i>Strenuous conditions</i>
w tym przez jedną grupę czynników	1640	2027	2019	1802	<i>of which one group of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	291	241	197	285	<i>Mechanical factors</i>
w tym przez jedną grupę czynników	184	166	187	273	<i>of which one group of factors</i>

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

Tablica 17. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^aTable 17. Average monthly gross wages and salaries^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w zł in zł			
Ogółem	3241,41	3844,68	3967,71	Total
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2859,50	5657,22	5481,20	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł i budownictwo	2866,71	3280,88	3412,13	Industry and construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^A ; informacja i komunikacja	2726,10	3234,47	3332,48	Trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^A oraz pozostałe usługi	3625,09	4276,00	4427,57	Financial and insurance activities; real estate activities and other services

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tablica 18. Ważniejsze dane o infrastrukturze komunalnej**Stan w dniu 31 XII**

Table 18. Major data on municipal infrastructure

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wodociągi					Water supply system
Sieć rozdzielcza w km	468,1	540,7	547,9	556,5	Distribution network in km
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych	18654	20508	20823	21175	Connections leading to residential buildings
Zdroje uliczne	7	-	-	-	Street outlets
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych ^a :					Consumption of water from water supply system in households ^a :
w dam ³	10026,6	9829,8	9773,5	9704,0	in dam ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,1	33,3	33,0	32,7	per capita in m ³
Kanalizacja					Sewage system
Sieć rozdzielcza i kolektory w km	353,8	458,0	466,4	474,2	Distribution network and collectors in km
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych	15962	19041	19462	19939	Connections leading to residential buildings
Energia elektryczna					Electricity
Odbiorcy energii elektrycznej ^b w tys.	117,7	123,2	125,2	.	Consumers of electricity ^b in thous.
Zużycie energii elektrycznej ^{ab} :					Consumption of electricity ^{ab} :
w GWh	185,4	180,0	177,1	.	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	630,6	608,9	597,5	.	per capita in kWh
na 1 odbiorcę ^c w kWh	1575,4	1460,9	1413,8	.	per consumer ^c in kWh

a W ciągu roku. b W gospodarstwach domowych. c Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

a During the year. b In households. c In calculations there were used the number of consumers as of 31 XII.

**Tablica 18. Ważniejsze dane o infrastrukturze komunalnej (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 18. Major data on municipal infrastructure (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Gaz sieciowy					Gas from gas-line system
Sieć przesyłowa i rozdzielcza w km	493,1	552,2	562,1	578,8	Transmission and distribution network in km
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych	12983	14659	15119 ^d	15505	Connections leading to residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci ^b w tys.	102,9	95,7	96,0	95,2	Consumers of gas from gas-line system ^b in thous.
Zużycie gazu z sieci ^{abe} :					Consumption of gas from gas-line system ^{abe} :
w hm ³	32,2	24,7	32,0	.	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	109,7	83,5	108,0	.	per capita in m ³
Odpady komunalne zmieszane^a					Municipal waste mixed^a
Zebrane odpady komunalne zmieszane ^f w tys. t	83,0	80,9	74,8	48,1	Municipal waste ^f collected in thous. t
w tym z gospodarstw domowych:					of which from households:
w tys. t	69,0	65,8	59,9	40,8	in thous. t
na 1 mieszkańca w kg	234,6	222,7	202,2	137,3	per capita in kg
Nieczystości ciekłe					Liquid waste
Nieczystości ciekłe ^{a9} wywiezione w dam ³	64,5	54,0	44,2	42,7	Liquid waste ^{a9} removed in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	28,1	14,2	10,2	13,5	of which from households
Zbiorniki bezodpływowe	3267	2152	2095	2045	Septic tanks
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków	6	6	6	6	Independent wastewater treatment facilities

a W ciągu roku. b W gospodarstwach domowych. d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. e W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. f Dane szacunkowe. g Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych; dane szacunkowe.

a During the year. b In households. d Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the publication. e Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. f Estimated data. g Sewage stored temporarily in septic tanks; estimated data.

**Tablica 19. Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej
Stan w dniu 31 XII**

Table 19. Generally accessible and settlement green areas
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Ogółem					Total
w hektarach	404,0	494,9	502,5	512,6	in hectares
w % powierzchni ogólnej	4,0	4,9	4,9	5,0	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	13,7	16,7	16,9	17,2	per capita in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha	93,5	128,5	135,7	143,7	Generally accessible green areas in ha
parki spacerowo-wypoczynkowe	78,1	112,3	118,0	123,2	strolling-recreational parks
zielenie	15,4	16,2	17,7	20,5	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	310,5	366,4	366,9	369,0	Settlement green areas in ha

**Tablica 20. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 XII***Table 20. Dwelling stocks^a
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Mieszkania	117207	126357	128089	130092	<i>Dwellings</i>
Izby	426351	455693	461234	467791	<i>Rooms</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	7060,5	7690,7	7815,3	7960,0	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna liczba:					<i>Average number of:</i>
mieszkań na 1000 ludności	398	427	432	438	<i>dwellings per 1000 population</i>
osób w 1 mieszkaniu	2,51	2,34	2,32	2,29	<i>persons in a dwelling</i>
osób na 1 izbę	0,69	0,65	0,64	0,64	<i>persons per room</i>
izb w mieszkaniu	3,64	3,61	3,60	3,60	<i>rooms in a dwelling</i>
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² :					<i>Average usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	60,2	60,9	61,0	61,2	<i>of one dwelling</i>
na 1 osobę	24,0	26,0	26,3	26,8	<i>per person</i>

a Na podstawie bilansów.

*a Based on balances.***Tablica 21. Mieszkania oddane do użytkowania***Table 21. Dwellings completed*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Mieszkania	1630	2088	1795	2033	<i>Dwellings</i>
Indywidualne	224	223	238	229	<i>Private</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1180	1795	1387	1772	<i>For sale or rent</i>
Komunalne (gminne)	100	70	101	32	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	1	–	–	–	<i>Company</i>
Spółeczne czynszowe	125	–	69	–	<i>Public building society</i>
Izby	5671	6488	5806	6671	<i>Rooms</i>
Indywidualne	1255	1284	1348	1291	<i>Private</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3702	5009	3983	5292	<i>For sale or rent</i>
Komunalne (gminne)	332	195	257	88	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	6	–	–	–	<i>Company</i>
Spółeczne czynszowe	376	–	218	–	<i>Public building society</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	135619	136703	130692	146996	<i>Usable floor space of dwellings in m²</i>
Indywidualne	41286	38437	41622	37379	<i>Private</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	83693	94955	81002	108166	<i>For sale or rent</i>
Komunalne (gminne)	4759	3311	4536	1451	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	122	–	–	–	<i>Company</i>
Spółeczne czynszowe	5759	–	3532	–	<i>Public building society</i>

Tablica 21. Mieszkania oddane do użytkowania (dok.)

Table 21. Dwellings completed (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	83,2	65,5	72,8	72,3	Average usable floor space per dwelling in m²
Indywidualne	184,3	172,4	174,9	163,2	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	70,9	52,9	58,4	61,0	For sale or rent
Komunalne (gminne)	47,6	47,3	44,9	45,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	122,0	–	–	–	Company
Spółeczne czynszowe	46,1	–	51,2	–	Public building society

Tablica 22. Mieszkania, których budowę rozpoczęto i na których realizację wydano pozwolenia

Table 22. Dwellings started and for which permits have been issued

Formy budownictwa	2010	2015	2016	2017	Forms of construction
Mieszkania, których budowę rozpoczęto <i>Dwellings started</i>					
Ogółem	2075	1893	1514	2507	Total
Indywidualne	190	176	202	231	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1798	1717	1312	2209	For sale or rent
Komunalne (gminne)	87	–	–	–	Municipal (gmina)
Zakładowe	–	–	–	43	Company
Spółeczne czynszowe	–	–	–	24	Public building society
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia <i>Dwellings for which permits have been issued</i>					
Ogółem	1457	2141	1466	1742	Total
Indywidualne	197	382	298	395	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1172	1727	1168	1347	For sale or rent
Komunalne (gminne)	88	32	–	–	Municipal (gmina)

**Tablica 23. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego**

Table 23. Primary schools for children and youth
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Pupils			Absolwenci ^a Graduates ^a	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	z ogółem w klasie I of total in the 1st grade	ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM TOTAL	2010/11	48	738	15519	7513	2622	2716	1299
	2015/16	59	922	19394	9612	4461	2602	1258
	2016/17	60	901	18221	8920	1531	2571	1280
	2017/18	74	1102	21663	10593	3143	–	–
Szkoły podstawowe (bez szkół specjalnych) <i>Primary schools (excluding special schools)</i>	2010/11	42	709	15340	7447	2593	2704	1296
	2015/16	51	878	19173	9536	4432	2572	1245
	2016/17	51	852	17987	8836	1507	2553	1275
	2017/18	64	1032	21373	10489	3110	–	–
w tym: of which:								
Stowarzyszeń <i>Associations</i>		8	73	1119	524	161	–	–
Jednostek samorządu terytorialnego <i>Local government entities</i>		41	840	18005	8856	2544	–	–
Szkoły podstawowe specjalne <i>Special primary schools</i>	2010/11	6	29	179	66	29	12	3
	2015/16	8	44	221	76	29	30	13
	2016/17	9	49	234	84	24	18	5
	2017/18	10	70	290	104	33	–	–
W tym jednostek samorządu terytorialnego <i>Of which local government entities</i>		5	42	216	77	18	–	–

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

Source: data of the Ministry of National Education.

**Tablica 24. Gimnazja dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego**

Table 24. Lower secondary schools for children and youth
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Pupils		Absolwenci ^a Graduates ^a	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM TOTAL	2010/11	43	400	8750	4190	3105	1512
	2015/16	44	344	7858	3772	2473	1193
	2016/17	46	357	7926	3793	2514	1245
	2017/18	10	242	5358	2608	2885	1396

a Z poprzedniego roku szkolnego.

a From the previous school year.

**Tablica 24. Gimnazja dla dzieci i młodzieży (dok.)
Stan na początku roku szkolnego**

*Table 24. Lower secondary schools for children and youth (cont.)
As of the beginning of the school year*

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Pupils		Absolwenci ^a Graduates ^a	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja (bez szkół specjalnych) <i>Lower secondary schools (excluding special schools)</i>	2010/11	37	375	8595	4129	3075	1502
	2015/16	38	326	7727	3717	2440	1179
	2016/17	40	340	7818	3750	2473	1228
	2017/18	10	232	5288	2578	2853	1384
w tym: of which:							
Stowarzyszeń <i>Associations</i>		3	24	388	166	177	63
Jednostek samorządu terytorialnego <i>Local government entities</i>		1	185	4634	2308	2565	1276
Gimnazja specjalne <i>Special lower secondary schools</i>	2010/11	6	25	155	61	30	10
	2015/16	6	18	131	55	33	14
	2016/17	6	17	108	43	41	17
	2017/18	-	10	70	30	32	12
W tym jednostek samorządu terytorialnego <i>Of which local government entities</i>		-	10	70	30	32	12

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

Source: data of the Ministry of National Education.

**Tablica 25. Licea ogólnokształcące^a
Stan na początku roku szkolnego**

*Table 25. General secondary schools^a
As of the beginning of the school year*

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students				Absolwenci ^b Graduates ^b	
				ogółem grand total	w tym kobiety of which females	z ogółem w klasie I of grand total in the 1st grade		ogółem total	w tym kobiety of which females
						razem total	w tym kobiety of which females		
Ogółem <i>Total</i>	2010/11	52	448	11835	6943	4389	2446	3594	2230
	2015/16	36	352	9559	5626	3082	1848	3189	1970
	2016/17	39	355	9591	5611	3152	1868	2939	1772
	2017/18	39	353	9460	5515	3108	1856	3031	1815
Licea ogólnokształcące dla młodzieży <i>General secondary schools for youth</i>	2010/11	21	325	9127	5805	3068	1934	3042	1963
	2015/16	23	277	7703	4912	2538	1632	2610	1727
	2016/17	24	279	7723	4890	2608	1641	2458	1574
	2017/18	24	279	7669	4829	2630	1656	2566	1638

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. b Z poprzedniego roku szkolnego.

a In the 2010/11 school year including supplementary general secondary schools. b From the previous school year.

**Tablica 25. Licea ogólnokształcące^a (dok.)
Stan na początku roku szkolnego**

Table 25. General secondary schools^a (cont.)
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students				Absolwenci ^b Graduates ^b	
				ogółem grand total	w tym kobiety of which females	z ogółem w klasie I of grand total in the 1st grade		ogółem total	w tym kobiety of which females
						razem total	w tym kobiety of which females		
Licea ogólnokształcące dla dorosłych General secondary schools for adults	2010/11	31	123	2708	1138	1321	512	552	267
	2015/16	13	75	1856	714	544	216	579	243
	2016/17	14	76	1868	721	544	227	481	198
	2017/18	14	74	1791	686	478	200	465	177

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. b Z poprzedniego roku szkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year including supplementary general secondary schools. b From the previous school year.

Source: data of the Ministry of National Education.

**Tablica 26. Szkoły zawodowe
Stan na początku roku szkolnego**

Table 26. Vocational schools
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie Specification		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students				Absolwenci ^a Graduates ^a	
				ogółem grand total	w tym kobiety of which females	z ogółem w klasie I of grand total in the 1st grade		ogółem total	w tym kobiety of which females
						razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM TOTAL	2010/11	101	743	18245	9133	9173	5119	4134	2145
	2015/16	60	578	13259	6529	6262	3644	3404	1876
	2016/17	59	545	12275	5907	5811	3301	3254	1649
	2017/18	59	572	12516	6118	6039	3430	3222	1536
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2010/11	13	77	1514	387	540	151	465	124
	2015/16	10	57	1230	338	408	114	378	87
	2016/17	10	56	1143	335	422	141	395	107
	2017/18	–	36	714	226	–	–	339	85
dla: for:									
Młodzieży Youth		–	30	620	180	–	–	310	73
Młodzieży – specjalne Youth – special		–	6	94	46	–	–	29	12

a Z poprzedniego roku szkolnego; łącznie z eksternami.

a From the previous school year; including extramural students.

Tablica 26. Szkoły zawodowe (dok.)
Stan na początku roku szkolnego
Table 26. Vocational schools (cont.)
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>				Absolwenci ^a <i>Graduates^a</i>	
				ogółem <i>grand total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem w klasie I <i>of grand total in the 1st grade</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
						razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
Szkoły branżowe I stopnia <i>Sectoral VET schools I stage</i>	2017/18	10	19	408	94	408	94	-	-
dla: <i>for:</i>									
Młodzieży <i>Youth</i>		9	15	371	83	371	83	-	-
Młodzieży – specjalne <i>Youth – special</i>		1	4	37	11	37	11	-	-
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy <i>Special job-training schools</i>	2010/11	1	14	88	42	27	12	17	5
	2015/16	1	15	80	34	16	6	21	12
	2016/17	1	15	81	34	28	10	25	11
	2017/18	3	16	84	31	24	9	17	10
Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	4	11	200	134	45	24	266	179
Technika^b <i>Technical secondary schools^b</i>	2010/11	26	286	6891	2202	2024	629	1379	449
	2015/16	12	229	5652	1853	1564	524	1132	387
	2016/17	12	224	5626	1854	1506	524	1223	422
	2017/18	13	226	5576	1870	1627	570	1344	449
Dla młodzieży <i>For youth</i>		13	226	5576	1870	1627	570	1344	449
Ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe – dla młodzieży <i>General art schools leading to professional certification – for youth</i>	2010/11	1	-	118	68	21	11	22	15
	2015/16	1	6	97	58	24	17	20	12
	2016/17	1	6	105	69	22	16	9	2
	2017/18	1	6	103	69	24	17	12	5
Szkoły policealne <i>Post-secondary schools</i>	2010/11	56	355	9434	6300	6516	4292	1985	1373
	2015/16	36	271	6200	4246	4250	2983	1853	1378
	2016/17	35	244	5320	3615	3833	2610	1602	1107
	2017/18	32	269	5631	3828	3956	2740	1510	987

a Z poprzedniego roku szkolnego; łącznie z eksternami. b W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year; including extramural students. b In the 2010/11 school year including supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

**Tablica 27. Szkoły artystyczne I stopnia
Stan na początku roku szkolnego**

Table 27. 1st grade art schools
As of the beginning of the school year

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
Szkoły	7	7	8	8	Schools
Uczniowie	518	555	576	633	Students
w tym kobiety	319	361	377	419	of which females
w tym w klasie I	103	117	123	146	of which in the 1st grade
w tym kobiety	64	74	87	105	of which females
Absolwenci ^a	93	77	78	112	Graduates ^a
w tym kobiety	64	44	52	77	of which females

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tablica 28. Studenci i absolwenci szkół wyższych^a według systemów studiów

Table 28. Students and graduates of higher education institutions^a by study systems

Wyszczególnienie Specification		Studenci ^b Students ^b		Absolwenci ^c Graduates ^c	
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Ogółem Total	2010/11	45547	27140	13120	8342
	2015/16	30779	18186	9263	6188
	2016/17	29417	17257	8160	5433
	2017/18	26671	15951	8431	5451
Stacjonarne Full-time	2010/11	24644	14840	6316	3985
	2015/16	22427	13673	5819	3889
	2016/17	22190	13442	5620	3857
	2017/18	19917	12197	6108	4025
Niestacjonarne Part-time	2010/11	20903	12300	6804	4357
	2015/16	8352	4513	3444	2299
	2016/17	7227	3815	2540	1576
	2017/18	6754	3754	2323	1426

a Łącznie z filiami i punktami konsultacyjnymi zamiejscowych szkół wyższych; od roku akademickiego 2010/11 również z filią Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie; łącznie z cudzoziemcami. b Stan w dniu 30 XI. c Z poprzedniego roku akademickiego.

a Including branches and advisory operating in a place different than the place of higher education institutions; since the 2010/11 academic year including also the University of Białystok branch in Vilnius; including foreigners. b As of 30 XI. c From the previous academic year.

**Tablica 29. Studenci szkół wyższych^a według systemów studiów i typów szkół w roku akademickim 2017/18
Stan w dniu 30 XI**

Table 29. Students of higher education institutions^a by study systems and types of schools in the 2017/18 academic year
As of 30 XI

Typy szkół	Ogółem Total	Systemy studiów Study systems		Types of schools
		stacjonarne full-time	niestacjonarne part-time	
Ogółem Total				
Ogółem	26286	19532	6754	Grand total
Uniwersytety	10220	7565	2655	Universities
Wyższe szkoły techniczne	8374	6919	1455	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	759	107	652	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	545	39	506	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	4984	4574	410	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	1404	328	1076	Other higher education institutions
w tym kobiety of which females				
Razem	15750	11996	3754	Total
Uniwersytety	7232	5360	1872	Universities
Wyższe szkoły techniczne	3140	2877	263	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	434	51	383	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	376	29	347	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	3826	3531	295	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	742	148	594	Other higher education institutions

a Dane dotyczą jednostek macierzystych mających siedzibę na terenie Białegostoku (bez ich filii zamiejscowych, również w Wilnie); łącznie z cudzoziemcami.
a Data concern parent units located in Białystok (excluding branches, also in Vilnius); including foreigners.

Tablica 30. Absolwenci szkół wyższych^a według systemów studiów i typów szkół w roku akademickim 2016/17

Table 30. Graduates of higher education^a institutions by study systems and types of schools in the 2016/17 academic year

Typy szkół	Ogółem Total	Systemy studiów Study systems		Types of schools
		stacjonarne full-time	niestacjonarne part-time	
Ogółem Total				
Ogółem	8359	6036	2323	Grand total
Uniwersytety	3237	2354	883	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2959	2519	440	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	359	12	347	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	249	7	242	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1099	1060	39	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	456	84	372	Other higher education institutions

a Dane dotyczą jednostek macierzystych mających siedzibę na terenie Białegostoku (bez ich filii zamiejscowych, również w Wilnie); łącznie z cudzoziemcami.
a Data concern parent units located in Białystok (excluding branches, also in Vilnius); including foreigners.

Tablica 30. Absolwenci szkół wyższych^a według systemów studiów i typów szkół w roku akademickim 2016/17 (dok.)*Table 30. Graduates of higher education^a institutions by study systems and types of schools in the 2016/17 academic year (cont.)*

Typy szkół	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		Typy szkół <i>Types of schools</i>
		stacjonarne <i>full-time</i>	niestacjonarne <i>part-time</i>	
w tym kobiety <i>of which females</i>				
Razem	5410	3984	1426	Total
Uniwersytety	2459	1786	673	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1392	1263	129	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	237	6	231	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	182	6	176	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	905	872	33	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	235	51	184	<i>Other higher education institutions</i>

a Dane dotyczą jednostek macierzystych mających siedzibę na terenie Białegostoku (bez ich filii zamiejscowych, również w Wilnie); łącznie z cudzoziemcami.
a Data concern parent units located in Białystok (excluding branches, also in Vilnius); including foreigners.

**Tablica 31. Nauczyciele akademicki^{ab}
Stan w dniu 31 XII***Table 31. Academic teachers^{ab}
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2016		2017		Specification
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Ogółem	2408	1284	2355	1265	Total
w tym naukowo-dydaktyczni	1926	992	1945	1006	<i>of which university teachers</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Profesorowie zwyczajni	132	35	136	35	<i>Ordinary (full) professors</i>
Profesorowie nadzwyczajni	354	131	346	130	<i>Extraordinary professors</i>
Profesorowie wizytujący	5	0	5	0	<i>Visiting professors</i>
Docenci	11	2	7	0	<i>Associate professors</i>
Adiunkci	944	485	965	508	<i>Tutors</i>
Asystenci	480	339	486	333	<i>Assistants</i>
Starsi wykładowcy	251	133	197	113	<i>Senior lecturers</i>
Wykładowcy	172	115	162	107	<i>Lecturers</i>

a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b łącznie z cudzoziemcami.

a Full-time and part-time in terms of full-time paid employees. Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b Including foreigners.

**Tablica 32. Placówki wychowania przedszkolnego
Stan w dniu 30 IX**

Table 32. Pre-primary education establishments
As of 30 IX

Wyszczególnienie Specification		Placówki Establishments	Miejsca Places	Oddziały Sections	Dzieci Children		
					ogółem total	w tym w wieku of which at age	
						5 lat	6 lat
OGÓŁEM	2010/11	107	x	429	10005	.	2418
TOTAL	2015/16	140	x	543	10134	3274	682
	2016/17	148	x	598	11879	3061	2797
	2017/18	156	x	650	12540	3179	3006
Przedszkola	2010/11	70	8654	370	8707	.	1447
Nursery schools	2015/16	100	10201	477	9162	2776	332
	2016/17	104	11186	515	10537	2890	1981
	2017/18	117	12065	580	11410	2974	2487
Stowarzyszeń Associations		8	290	24	262	32	73
Jednostek samorządu terytorialnego Local government entities		60	8403	355	8343	2451	2075
Organizacji wyznaniowych Religious organizations		3	380	18	331	88	77
Osób fizycznych Natural persons		32	2020	122	1695	291	190
Przedsiębiorstw osób fizycznych Natural persons enterprises		8	579	35	475	81	52
Wyższych szkół niepaństwowych Non-state higher education institutions		1	90	5	68	11	1
Fundacji Foundations		2	101	11	86	10	5
Spółek prawa handlowego Commercial companies		1	82	5	82	10	14
Osób prawnych – przedsiębiorstw państwowych Legal persons – state companies		1	30	2	30	–	–
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2010/11	36	x	58	1274	.	971
Pre-primary sections in primary schools	2015/16	29	x	44	859	484	345
	2016/17	32	x	58	1196	142	807
	2017/18	31	x	53	1014	184	511
Punkty przedszkolne	2010/11	1	24	1	24	.	–
Pre-primary points	2015/16	11	188	22	113	14	5
	2016/17	12	218	25	146	29	9
	2017/18	8	139	17	116	21	8

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

Tablica 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna*Table 33. Out-patient health care*

Wyszczególnienie		Placówki ^a Centres ^a	Porady ^b Consultations ^b		Specification
			lekarskie doctors	stomatologiczne dental	
Przychodnie	2015	299	3406703	453102	Out-patient departments
	2016	309	3680728	538321	
	2017	313	3732709	472139	
Praktyki lekarskie ^c	2015	27	27262	40838	Medical practices ^c
	2016	22	22232	36502	
	2017	24	20771	33799	

a Stan w dniu 31 XII; łącznie z przychodniami Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Łącznie z poradami opłacanymi przez pacjentów (środki niepubliczne) i z poradami udzielonymi w przychodniach resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych; bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych. c Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia lub przychodniami.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 XII; including out-patients departments of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Including consultations paid by patients (non-public funds) and those provided in out-patient departments of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior; excluding consultation provided by doctors in admission rooms in general hospitals. c Data concern medical practices that have signed contract with the National Health Fund or with out-patients departments.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior as well as the Statistics Poland.

**Tablica 34. Apteki ogólnodostępne
Stan w dniu 31 XII***Table 34. Public pharmacies
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Apteki	113	120	130	131	Pharmacies
W tym pełniące dyżury nocne stałe lub okresowe	5	4	7	9	Of which on permanent or temporary night duty
Pracujący	581	652	725	714	Working
w tym:					of which:
Magistry farmacji	267	286	324	362	Masters of Pharmacy
w tym kobiety	228	254	280	320	of which females
Technicy farmaceutyczni	252	270	298	275	Pharmaceutical technicians
w tym kobiety	236	248	278	265	of which females

**Tablica 35. Żłobki oraz domy i zakłady pomocy społecznej
Stan w dniu 31 XII***Table 35. Nurseries as well as social welfare homes and facilities
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Żłobki ^a i kluby dziecięce Nurseries ^a and children's clubs					
Placówki	7	29	31	30	Institutions
Miejsca	719	1334	1436	1476	Places
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1216	2046	2138	2348	Children staying (during the year)

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

**Tablica 35. Żłobki oraz domy i zakłady pomocy społecznej (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

*Table 35. Nurseries as well as social welfare homes and facilities (cont.)
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Domy i zakłady pomocy społecznej <i>Social welfare homes and facilities</i>					
Placówki	8	9	10	8	<i>Institutions</i>
Miejsca ^b	746	824	780	697	<i>Places^b</i>
Mieszkańcy ^b	719	814	753	677	<i>Residents^b</i>

b Łącznie z filiami.

b Including branches.

Tablica 36. Biblioteki publiczne

Table 36. Public libraries

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Placówki biblioteczne ^a :					<i>Library institutions^a:</i>
biblioteki i filie	17	17	17	17	<i>libraries and branches</i>
punkty biblioteczne	12	15	1	–	<i>library service points</i>
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną ^{ab}	17303	17411	17449	17488	<i>Number of population per library institution^{ab}</i>
Księgozbiór w woluminach ^a :					<i>Collection in volumes^a:</i>
w tysiącach	991,1	1096,8	1086,5	1116,7	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	3369	3706	3663	3756	<i>per 1000 population</i>
Czytelnicy:					<i>Borrowers:</i>
w tysiącach	44,8	40,4	41,2	43,3	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	153	137	139	146	<i>per 1000 population</i>
Wypożyczenia w woluminach:					<i>Loans in volumes:</i>
w tysiącach	732,3	752,7	770,3	783,1	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	2491	2546	2597	2636	<i>per 1000 population</i>
na 1 czytelnika	16,3	18,6	18,7	18,1	<i>per borrower</i>

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą bibliotek i filii bibliotecznych.

a As of 31 XII. b Data concern libraries and library branches.

**Tablica 37. Kina, teatry i instytucje muzyczne
Stan w dniu 31 XII**

Table 37. *Cinemas, theatres and music institutions
As of 31 XII*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Institucje <i>Institutions</i>	Miejsca na widowni <i>Seats</i>	Przedstawienia, koncerty i seanse ^a <i>Performances, concerts and screenings^a</i>	Widzowie i sluchacze ^a <i>Audience^a</i>
Kina <i>Cinemas</i>	2010	4	3351	30663	662774
	2015	4	4319	30036	711168
	2016	4	4329	44282	831688
	2017	4	4319	42192	867890
Teatry <i>Theatres</i>	2010	4	1006	932	116944
	2015	3	894	1031	109151
	2016	4	973	1158	117378
	2017	4	967	1311	149858
dramatyczny <i>dramatic</i>	2010	1	602	344	53978
	2015	1	595	264	30124
	2016	1	595	266	32713
	2017	1	595	358	66740
lalkowe <i>puppet</i>	2010	3	404	588	62966
	2015	2	299	767	79027
	2016	3	378	892	84665
	2017	3	372	953	83118
Opery i filharmonie <i>Operas and philharmonic halls</i>	2010	1	547	1007	181855
	2015	2	2438	259	99451
	2016	1	2438	253	99906
	2017	1	2438	244	95859

a W ciągu roku.

a *During the year.*

**Tablica 38. Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice
Stan w dniu 31 XII**

Table 38. *Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community centres
As of 31 XII*

Wyszczególnienie	2011	2015	2016	2017	<i>Specification</i>
Institucje	15	18	18	18	<i>Institutions</i>
domy kultury	2	2	2	2	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	2	2	2	3	<i>cultural centres</i>
centra kultury ^a	.	1	1	-	<i>centres of culture^a</i>
kluby	10	12	12	12	<i>clubs</i>
świetlice	1	1	1	1	<i>community centres</i>
Imprezy (w ciągu roku)	1277	1516	1720	1619	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku)	239193	376194	360284	325050	<i>Event participants (during the year)</i>

a W 2011 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury.

a *In 2011 presented among cultural establishments or cultural centres.*

**Tablica 38. Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 38. Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community centres (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2011	2015	2016	2017	Specification
Kursy (w ciągu roku)	137	42	37	31	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	2806	652	696	646	Course graduates (during the year)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	387	382	464	406	of which primary and secondary school students ^b
Grupy artystyczne	58	75	67	68	Artistic ensembles
Członkowie grup artystycznych	872	1064	988	931	Members of artistic ensembles
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	471	765	543	551	of which primary and secondary school students ^b
Koła (kluby)	72	152	148	134	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów)	2219	3742	3293	3194	Members of groups (clubs)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	489	1127	973	814	of which primary and secondary school students ^b

b W 2011 r. w wieku poniżej 15 lat.

Uwaga. W 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

b In 2011 below the age of 15.

Note. In 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

**Tablica 39. Muzea
Stan w dniu 31 XII**

Table 39. Museums
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Muzea	6	9	9	8	Museums
w tym oddziały	2	3	3	2	of which branches
w tym czynne	4	8	8	8	of which open
Muzealia	105544	152234	166212	154339	Museum exhibits
Wystawy czasowe ^a	24	58	58	61	Temporary exhibitions ^a
własne ^b	19	45	41	38	own ^b
obce ^c	5	13	17	3	external ^c
Zwiedzający ^a	45741	99107	123058	106112	Visitors ^a
w tym młodzież szkolna ^d	14837	32689	39030	28565	of which primary and secondary school students ^d
Odczyty i lekcje muzealne ^a	120	163	225	350	Museum lectures and lessons ^a
Seanse filmowe ^a	34	1	14	12	Film screenings ^a

a W ciągu roku. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a During the year. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

Tablica 40. Baza noclegowa turystyki^a
Table 40. Tourist accommodation establishments^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Obiekty ^b <i>Facilities^b</i>	Miejsca noclegowe ^b <i>Beds^b</i>	Korzystający z noclegów <i>Tourists accommodated</i>		Udzielone noclegi <i>Nights spent (overnight stay)</i>	
				ogółem <i>total</i>	w tym turyści zagraniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	w tym turytom zagranicznym <i>of which by foreign tourists</i>
Ogółem <i>Total</i>	2010	22	1855	164049	32596	245849	49096
	2015	26	2311	247488	99294	337797	125920
	2016	26	2352	241500	93080	322737	115935
	2017	25	2357	238812	86064	332839	109870
Hotele, motele i pensjonaty <i>Hotels, motels and boarding houses</i>	2010	15	1551	130685	28666	196256	42919
	2015	21	1975	212735	87528	286157	108559
	2016	22	2114	223456	87899	294526	108680
	2017	22	2173	222285	79253	306947	100432
Pozostałe obiekty <i>Other facilities</i>	2010	7	304	33364	3930	49593	6177
	2015	5	336	34753	11766	51640	17361
	2016	4	238	18044	5181	28211	7255
	2017	3	184	16527	6811	25892	9438

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; od 2016 r. wartości bezwzględne prezentowane są z implementacją dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Stan w dniu 31 VII.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; since 2011 concern establishments possessing 10 and more bed places; since 2016 absolute values are presented including the imputation for units which refused to participate in the survey. b As of 31 VII.

Tablica 41. Kluby sportowe^a
Stan w dniu 31 XII

Table 41. Sports clubs^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2014	2016	<i>Specification</i>
Jednostki organizacyjne	89	92	106	110	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	8205	8822	9182	10142	<i>Members</i>
Ćwiczący	8937	9445	8439	9695	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	6553	6890	6090	6803	<i>males</i>
kobiety	2384	2555	2349	2892	<i>females</i>
w tym w wieku do 18 lat	6671	7259	6338	6132	<i>of which aged up to 18</i>
chłopcy	4729	5201	4453	4112	<i>boys</i>
dziewczęta	1942	2058	1885	2020	<i>girls</i>
Sekcje sportowe	210	203	206	201	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	199	214	227	329	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	259	273	263	219	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	47	59	74	60	<i>Other persons conducting sports activities</i>

a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

Uwaga. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Including Students Sports Clubs and Religious Sports Clubs.

Note. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

**Tablica 42. Powierzchnia gruntów leśnych
Stan w dniu 31 XII**

Table 42. Forest land
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Ogółem w ha	1867	1881	1893	1891	Total in ha
w tym lasy	1825	1832	1847	1844	of which forests
Publiczne	1667	1677	1692	1691	Public
własność Skarbu Państwa	1450	1441	1456	1456	owned by the State Treasury
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	1449	1440	1454	1454	of which managed by State Forests
własność gminy	217	236	236	235	owned by gmina
Prywatne	200	203	201	200	Private
Lesistość w %	17,9	17,9	18,1	18,1	Forest cover in %

Tablica 43. Sprzedaż produkcji, zatrudnienie i wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw^a

Table 43. Sales of production, paid employment as well as wages and salaries in enterprise sector^a

Wyszczególnienie		Sprzedaż produkcji w tys. zł (ceny bieżące) Sales of production in thous. zł (current prices)	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in zł	Specification
Ogółem	2015	6577835,8	32742	3363,74	Total
	2016	6654190,8	32962	3531,72	
	2017	7610257,7	35802	3729,74	
w tym:					of which:
Przemysł ^b	2016	2905893,0	11419	3380,85	Industry ^b
	2017	3326978,6	11948	3674,26	
w tym przetwórstwo przemysłowe	2016	2547403,7	9933	3260,01	of which manufacturing
	2017	2947245,5	10454	3572,51	
Budownictwo	2016	1550296,9	3472	3935,65	Construction
	2017	1835255,1	3640	4078,58	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2016	612552,9	9842	3571,44	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
	2017	645772,4	10765	3737,94	
Transport i gospodarka magazynowa	2016	599428,0	1935	3530,41	Transportation and storage
	2017	732567,8	2658	3591,30	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2016	113202,0	1026	2552,97	Accommodation and catering ^Δ
	2017	117857,6	1036	2700,36	
Informacja i komunikacja	2016	160372,6	805	4521,81	Information and communication
	2017	161207,9	835	4559,95	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2016	440145,7	1133	3965,25	Real estate activities
	2017	435217,1	1147	4156,86	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2016	100703,7	1506	2444,71	Administrative and support service activities
	2017	101842,3	1479	2493,93	

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę³” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Includes sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Tablica 44. Produkcja sprzedana przemysłu^a w 2017 r.Table 44. Sold production of industry^a in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Total</i>		Na 1 zatrudnionego <i>Per employee</i>	
	w tys. zł (ceny bieżące) <i>in thous. zł (current prices)</i>	2016=100 (ceny stałe ^b) <i>(constant prices^b)</i>	w zł (ceny bieżące) <i>in zł (current prices)</i>	2016=100 (ceny stałe ^b) <i>(constant prices^b)</i>
OGÓŁEM TOTAL	3326978,6	115,7	278455	110,6
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	2947245,5	117,2	281925	111,4
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	471284,3	104,8	361692	99,4
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	134925,4	90,7	123332	95,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wilkiny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	105162,6	154,1	271738	133,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	91190,9	97,6	201304	97,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	109871,9	112,7	259132	113,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	129461,2	114,1	153027	138,1
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	383458,4	117,5	621488	108,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>	280042,5	117,8	214592	110,1
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	73750,7	123,8	211320	129,9

a Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Średnie ceny bieżące z 2015 r.

a Includes sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”; data concern economic entities employing more than 9 persons. b Average current prices in 2015.

Tablica 45. Struktura produkcji sprzedanej i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^aTable 45. Structure of sold production and average paid employment in industry^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	produkcja sprzedana (ceny bieżące) <i>sold production (current prices)</i>			przeciętne zatrudnienie <i>average paid employment</i>		
	w odsetkach			<i>in percent</i>		
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym przetwórstwo przemysłowe <i>Of which manufacturing</i>	87,0	87,7	88,6	85,7	87,0	87,5
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	13,6	15,6	14,2	9,2	10,8	10,9
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	4,1	5,0	4,1	10,7	10,0	9,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wilkiny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	#	#	3,2	#	#	3,2
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	2,6	3,2	2,7	2,9	4,0	3,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3,3	3,4	3,3	3,9	3,7	3,5
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3,5	3,8	3,9	7,2	9,0	7,1
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	13,8	12,0	11,5	5,2	5,0	5,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>	8,5	8,2	8,4	11,1	10,7	10,9
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	2,6	2,0	2,2	3,4	3,2	2,9

a Obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Includes sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”; data concern economic entities employing more than 9 persons.

Tablica 46. Produkcja sprzedana budownictwa^a (ceny bieżące) w 2017 r.Table 46. Sold production of construction^a (current prices) in 2017

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total				W tym budowlano-montażowa Of which construction and assembly	
	w tys. zł in thous. zł	2016=100	na 1 zatrudnionego per employee		w tys. zł in thous. zł	2016=100
			w zł in zł	2016=100		
Ogółem Total	1835255,1	118,4	504190,96	112,9	791732,7	105,9
Budowa budynków ^A Constructions of building	1144733,3	113,4	655631,90	103,8	452265,6	108,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A Civil engineering	282185,2	130,2	366950,85	109,7	151165,1	82,1
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	408336,6	126,0	362965,87	137,3	188302,0	127,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**Tablica 47. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 XII**Table 47. Urban transport^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Długość linii autobusowych w km	485	535	515	516	Length of bus lines in km
Tabor autobusowy w szt.	222	197	204	204	Fleet of buses in thous.
Liczba miejsc w autobusach w tys.	26,6	27,0	26,6	26,6	Number of seats in buses in thous.

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons.

**Tablica 48. Ścieżki rowerowe^a
Stan w dniu 31 XII**Table 48. Bicycle paths^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2011	2015	2016	Specification
W kilometrach	66,2	110,0	112,0	In kilometres
Na 10 tys. km ² powierzchni ogólnej w km	6490	10771	10966	Per 10 thous. km ² of total area in km
Na 10 tys. ludności w km	2,2	3,7	3,8	Per 10 thous. population in km

^a Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding bicycle trails.

**Tablica 49. Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane^a
Stan w dniu 31 XII**

Table 49. Registered road vehicles and tractors^a
As of 31 XII

Pojazdy	2010	2015	2016	2017	ROAD VEHICLES
Ogółem	124200	149189	156258	162802	Total
w tym:					of which:
Samochody osobowe	96169	116510	122421	127969	Passenger cars
Autobusy	745	862	890	890	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	20618	23180	23823	24418	Lorries and truck tractors ^b
Ciągniki rolnicze	1710	2123	2198	2261	Agricultural tractors
Motocykle	4082	5421	5792	6082	Motorcycles

a Od 2010 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 16 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych).
b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a Since 2010 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 16 XI 2015 – the Ministry of Interior). b Including vans.

Tablica 50. Wypadki i kolizje drogowe^a

Table 50. Road accidents and collisions^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wypadki	169	153	157	163	Total road accidents
Ofiary wypadków	198	172	186	180	Road accident casualties
śmiertelne	8	3	5	3	fatalities
ranni	190	169	181	177	injured
Kolizje	5381	4063	4330	4749	Road collisions

a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

Tablica 51. Przychody i koszty ich uzyskania w przedsiębiorstwach^aTable 51. Revenues and costs of obtaining revenues in enterprises^a**A. Przychody**

Revenues

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Przychody netto ze sprzedaży produktów Net sales revenues of products	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów Net sales revenues of goods and materials	Pozostałe przychody operacyjne Other operating revenues	Przychody finansowe Financial revenues
		w tys. zł in thous. zł				
Ogółem Total	2010	14773547	6511963	7837840	296959	126785
	2015	12954739	5614568	7076908	216826	46437
	2016	13013741	5485965	7123656	258496	145624
	2017	14762219	6035095	8276077	388594	62453
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2016	2827180	2308733	458910	53099	6438
	2017	3004699	2546066	378135	54916	25582
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2016	311927	258983	21126	30876	942
	2017	483332	285672	21555	175362	743
Budownictwo Construction	2016	1300164	1197729	64583	29982	7870
	2017	1474472	1366602	66709	32156	9005
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2016	6910480	465818	6269513	61592	113557
	2017	8024576	516671	7435141	53444	19320
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2016	375629	325317	24934	23574	1804
	2017	385494	325006	38142	21319	1027
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2016	122345	70307	47798	3886	354
	2017	112713	68695	40410	2687	921
Informacja i komunikacja Information and communication	2016	205226	133657	49638	12046	9885
	2017	190961	115667	65964	8131	1199
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2016	403778	393006	15	8069	2688
	2017	390188	379773	51	7945	2419
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2016	88483	76713	8137	3472	161
	2017	110427	99575	7633	3121	98

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities") keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 51. Przychody i koszty ich uzyskania w przedsiębiorstwach^a (dok.)
Table 51. Revenues and costs of obtaining revenues in enterprises^a (cont.)

B. Koszty uzyskania przychodów
Costs of obtaining revenues

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Total</i>	Koszt własny sprzedanych produktów <i>Cost of products sold</i>	Wartość sprzedanych towarów i materiałów <i>Value of goods and materials sold</i>	Pozostałe koszty operacyjne <i>Other operating costs</i>	Koszty finansowe <i>Financial costs</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ogółem <i>Total</i>	2010	14196832	7187938	6667483	150636	190775
	2015	12448954	6207544	5967475	101901	172034
	2016	12528809	6269691	5943544	164927	150647
	2017	14123949	6784161	6955809	279341	104638
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	2664365	2234965	368973	29347	31080
	2017	2817832	2460013	296126	38635	23058
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	307968	263512	20283	16205	7968
	2017	468529	287779	21053	151948	7749
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	1233517	1154136	48375	19541	11465
	2017	1392337	1302473	60725	16267	12872
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	6763206	1374503	5229050	84275	75378
	2017	7773471	1443248	6239703	54600	35920
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	350636	319537	25043	3532	2524
	2017	378547	337659	34122	3326	3440
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	109578	83781	22526	1184	2087
	2017	105535	84203	18823	674	1835
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	197441	138101	46073	3215	10052
	2017	184113	115735	64526	2079	1773
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	397655	392376	–	3127	2152
	2017	368271	361423	22	3973	2853
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	80231	73245	4401	1316	1269
	2017	82548	75981	3320	1434	1813

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section “Agriculture, forestry and fishing” as well as “Financial and insurance activities”) keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 52. Wyniki finansowe przedsiębiorstw^aTable 52. Financial results of enterprises^a

Wyszczególnienie Specification		Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów Financial result on sale of products, goods and materials	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego Obligatory encumbrances of financial result		Wynik finansowy netto Net financial result
				ogółem total	w tym podatek dochodowy of which income tax	
w tys. zł in thous. zł						
Ogółem <i>Total</i>	2010	494382	591640	94261	94261	497379
	2015	516457	597596	71715	71715	525881
	2016	396386	484932	72270	72270	412662
	2017	571202	638270	88306	88306	549964
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	163705	162815	29531	29531	133284
	2017	168062	186867	31461	31461	155406
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	-3686	3959	3702	3702	257
	2017	-1605	14803	3230	3230	11573
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	59801	66647	6616	6616	60031
	2017	70113	82135	10835	10835	71300
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	131778	147274	17531	17531	129743
	2017	268861	251105	23683	23683	227422
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	5671	24993	1257	1257	23736
	2017	-8633	6947	1737	1737	5210
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	11798	12767	951	951	11816
	2017	6079	7178	54	54	7124
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	-879	7785	1899	1899	5886
	2017	1370	6848	1292	1292	5556
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	645	6123	2762	2762	3361
	2017	18379	21917	3233	3233	18684
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	7204	8252	1599	1599	6653
	2017	27907	27879	5043	5043	22836

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section “Agriculture, forestry and fishing” as well as “Financial and insurance activities”) keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 53. Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw^a

Table 53. Financial rates of enterprises^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>			Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of</i>		
			ze sprzedaży <i>sale</i>	brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
						w % <i>in %</i>		
Ogółem <i>Total</i>	2010	96,1	3,4	4,0	3,4	23,1	95,5	153,4
	2015	96,1	4,1	4,6	4,1	35,0	97,1	164,9
	2016	96,3	3,1	3,7	3,2	32,1	94,3	156,5
	2017	95,7	4,0	4,3	3,7	31,4	96,6	162,7
w tym: <i>of which:</i>								
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	94,2	5,9	5,8	4,7	32,3	100,9	162,7
	2017	93,8	5,7	6,2	5,2	31,2	98,6	164,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	98,7	-1,3	1,3	0,1	79,6	160,2	181,2
	2017	96,9	-0,5	3,1	2,4	45,0	105,8	115,8
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	94,9	4,7	5,1	4,6	23,9	92,5	184,1
	2017	94,4	4,9	5,6	4,8	22,7	99,6	201,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	97,9	2,0	2,1	1,9	18,7	74,2	134,8
	2017	96,9	3,4	3,1	2,8	18,4	77,9	141,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	93,3	1,6	6,7	6,3	49,6	128,8	139,5
	2017	98,2	-2,4	1,8	1,4	32,7	106,9	118,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	89,6	10,0	10,4	9,7	60,4	102,9	119,6
	2017	93,6	5,6	6,4	6,3	48,3	91,8	112,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	96,2	-0,5	3,8	2,9	100,1	183,4	216,5
	2017	96,4	0,8	3,6	2,9	95,9	208,4	258,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	98,5	0,2	1,5	0,8	146,7	176,8	244,5
	2017	94,4	4,8	5,6	4,8	160,8	186,0	271,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	90,7	8,5	9,3	7,5	44,9	122,0	145,3
	2017	74,8	26,0	25,2	20,7	143,4	209,2	219,6

^aDane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^aData concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities") keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 54. Aktywa obrotowe przedsiębiorstw^a
Stan w dniu 31 XII

Table 54. Current assets of enterprises^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		W tym Of which						
		zapasy inventories			należności krótkoterminowe short-term dues		inwestycje krótco- termi- nowe short- -term invest- ments	
		razem total	w tym of which		razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
			produkty gotowe finished products	towary goods				
w tys. zł in thous. zł								
Ogółem <i>Total</i>	2010	4759274	1650128	191488	980497	2247674	2007111	717102
	2015	4173926	1567143	246673	867268	1573813	1359876	885852
	2016	4283746	1561004	223431	915728	1702264	1494687	879302
	2017	4803949	1768938	220857	962184	1924784	1680184	928347
w tym: of which:								
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	1108349	391442	116870	38540	467582	384603	219707
	2017	1207972	456048	136276	31661	495748	423001	229763
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	83239	6821	651	372	37058	31684	36557
	2017	89696	6269	303	178	47104	41708	34869
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	870573	412728	97400	195216	324748	297578	112804
	2017	1018962	462361	73370	212359	389614	359144	115165
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	1639029	718221	7748	668298	674362	610987	227335
	2017	1826010	792572	8646	707830	766547	658302	237054
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	82304	3629	–	1304	46743	35323	29237
	2017	74708	5321	–	1576	46611	38167	20549
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	29173	3532	–	2913	10374	6244	14723
	2017	22120	3658	–	3077	8555	6776	9486
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	74124	10307	678	5424	28523	25832	34269
	2017	61963	10146	1408	2794	26982	26278	23018
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	229693	1082	–	–	28319	22508	137792
	2017	237887	10613	–	6	21998	19514	140819
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	32309	4344	2	2545	17135	14722	9984
	2017	56087	2247	–	823	16794	12988	36628

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section “Agriculture, forestry and fishing” as well as “Financial and insurance activities”) keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 55. Zobowiązania przedsiębiorstw^a
Stan w dniu 31 XII

Table 55. Liabilities of enterprises^a
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Zobowiązania długoterminowe <i>Long-term liabilities</i>	Zobowiązania krótkoterminowe ^b <i>Short-term liabilities^b</i>			
			ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
				kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	z tytułu dostaw i usług <i>from deliveries and services</i>	z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń <i>from taxes, customs, insurance and other benefits</i>
<i>w tys. zł in thous. zł</i>						
Ogółem <i>Total</i>	2010	1445884	3103185	648018	1694404	416167
	2015	1272411	2531899	694251	1357023	153921
	2016	1165497	2736742	716095	1485054	210350
	2017	1309554	2952643	760744	1652016	193911
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	199843	681104	195150	378218	40828
	2017	159337	736137	226571	372566	43762
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	188453	45945	3051	17814	12977
	2017	173663	77458	31701	22786	10375
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	121836	472880	88449	272621	24426
	2017	158728	506648	110339	293465	25599
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	182412	1215799	376869	646677	101505
	2017	281438	1288300	337107	781091	79516
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	18606	59001	5349	32219	6274
	2017	29862	62810	15068	27921	6772
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	47086	24391	6025	10318	2208
	2017	40643	19649	3949	6898	2214
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	5789	34231	1359	20241	5431
	2017	3126	23994	1430	15770	3648
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	251844	93953	26032	50116	3689
	2017	245840	87551	19962	49212	3630
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	21831	22233	4264	8464	5223
	2017	24606	25538	6021	4936	8916

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Bez funduszy specjalnych.

a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities") keeping accounting ledgers employing more than 9 persons. b Excluding special funds.

Tablica 56. Koszty przedsiębiorstw^aTable 56. Costs of enterprises^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Total</i>	Amortyzacja <i>Depreciation</i>	Zużycie materiałów i energii <i>Consumption of materials and energy</i>	Usługi obce <i>Outsource services</i>	Podatki i opłaty <i>Taxes and charges</i>	Wynagrodzenia <i>Wages and salaries</i>	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia <i>Social security and other benefits</i>	Pozostałe koszty rodzajowe <i>Other costs by type</i>
W tysiącach złotych <i>In thousand zlotys</i>									
Ogółem Total	2010	7360091	292470	2696013	1731257	1075436	1157091	239978	167846
	2015	6309553	294301	2371198	1723557	302613	1196385	259935	161564
	2016	6324412	360407	2344965	1574908	356585	1263105	270397	154045
	2017	6939604	356028	2624592	1777372	324480	1397144	296210	163778
w tym: <i>of which:</i>									
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	2268224	89592	1410724	235598	22670	398464	85456	25720
	2017	2525374	88979	1595507	256572	23916	436350	95189	28861
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	266808	69991	63180	42176	24844	51983	12380	2254
	2017	288309	69850	65750	57699	24344	55835	13240	1591
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	1124482	20601	352781	567082	8251	132386	28741	14640
	2017	1313751	19229	418661	685577	8875	136138	29902	15369
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	1418101	72050	227399	380591	237820	383015	82702	34524
	2017	1483575	74797	234046	412160	203205	427219	91576	40572
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	320448	16210	59550	136794	6563	72592	16427	12312
	2017	337683	16325	72758	115235	8276	92307	21335	11447
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	83781	7116	19867	18417	3062	27552	4442	3325
	2017	84203	7405	21743	16337	2578	28441	4627	3072
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	140909	16695	15597	51663	2231	42632	8051	4040
	2017	117070	13414	13988	38886	1982	38213	7163	3424
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	384624	24348	163155	47906	34945	51517	10912	51841
	2017	378269	7458	163075	55717	35115	53177	11078	52649
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	73218	8319	5124	15765	617	35600	6607	1186
	2017	75983	8968	4105	12825	523	43259	5066	1237

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities") keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Tablica 56. Koszty przedsiębiorstw^a (dok.)

Table 56. Costs of enterprises^a (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Total</i>	Amortyzacja <i>Depreciation</i>	Zużycie materiałów i energii <i>Consumption of materials and energy</i>	Usługi obce <i>Outsource services</i>	Podatki i opłaty <i>Taxes and charges</i>	Wynagrodzenia <i>Wages and salaries</i>	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia <i>Social security and other benefits</i>	Pozostałe koszty rodzajowe <i>Other costs by type</i>
W odsetkach <i>In percent</i>									
Ogółem Total	2010	100,0	4,0	36,6	23,5	14,6	15,7	3,3	2,3
	2015	100,0	4,7	37,5	27,3	4,8	19,0	4,1	2,6
	2016	100,0	5,7	37,1	24,9	5,6	20,0	4,3	2,4
	2017	100,0	5,1	37,8	25,6	4,7	20,1	4,3	2,4
w tym: <i>of which:</i>									
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	100,0	3,9	62,2	10,4	1,0	17,6	3,8	1,1
	2017	100,0	3,5	63,2	10,2	0,9	17,3	3,8	1,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	100,0	26,2	23,8	15,8	9,3	19,5	4,6	0,8
	2017	100,0	24,2	22,8	20,0	8,4	19,4	4,6	0,6
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	100,0	1,8	31,4	50,4	0,7	11,8	2,6	1,3
	2017	100,0	1,5	31,7	52,2	0,7	10,4	2,3	1,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	100,0	5,1	16,1	26,8	16,8	27,0	5,8	2,4
	2017	100,0	5,0	15,8	27,8	13,7	28,8	6,2	2,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	100,0	5,1	18,6	42,7	2,0	22,7	5,1	3,8
	2017	100,0	4,8	21,6	34,1	2,5	27,3	6,3	3,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	100,0	8,5	23,6	22,0	3,7	32,9	5,3	4,0
	2017	100,0	8,8	25,8	19,4	3,1	33,8	5,5	3,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	100,0	11,8	11,0	36,7	1,6	30,3	5,7	2,9
	2017	100,0	11,5	12,0	33,2	1,7	32,6	6,1	2,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	100,0	6,3	42,4	12,5	9,1	13,4	2,8	13,5
	2017	100,0	2,0	43,1	14,7	9,3	14,1	2,9	13,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	100,0	11,4	7,1	21,5	0,8	48,6	9,0	1,6
	2017	100,0	11,8	5,4	16,9	0,7	56,9	6,7	1,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities (excluding entities which main activity according to PKD 2007 is classified in the section “Agriculture, forestry and fishing” as well as “Financial and insurance activities”) keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total				
			publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospo- darczą natural persons conducting economic activity
							razem total	w tym cywilne of which civil law partner- ships	
OGÓŁEM TOTAL	2010	31218	553	30665	1	80	4157	1811	24558
	2015	34407	526	33592	-	90	5601	2046	25557
	2016	34844	526	33976	-	91	6000	2063	25486
	2017	35409	500	34510	-	90	6371	2101	25644
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2016	199	1	193	-	-	51	2	127
	2017	205	2	198	-	-	54	2	130
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo ^Δ Crop and animal production, hunting ^Δ		174	1	168	-	-	48	1	106
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna Forestry and logging		28	1	27	-	-	5	1	22
Rybactwo Fishing and aquaculture		3	-	3	-	-	1	-	2
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	2016	21	-	21	-	-	14	4	7
	2017	22	-	22	-	-	16	4	6
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) Mining of coal and lignite		2	-	2	-	-	2	-	-
Pozostałe górnictwo i wydobywanie Other mining and quarrying		16	-	16	-	-	10	4	6
Działalność usługowa wspomagająca górnictwo ^Δ Mining support service activities		4	-	4	-	-	4	-	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2016	2251	2	2232	-	15	550	175	1682
	2017	2267	1	2244	-	15	579	177	1669
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products		161	-	160	-	2	67	20	92
Produkcja napojów Manufacture of beverages		11	-	11	-	-	5	3	6
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles		72	-	72	-	-	18	8	54
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel		262	-	261	-	2	45	18	214

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor <i>Sector</i>		Z ogółem <i>Of grand total</i>				
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>	spółki <i>companies</i>		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
						razem <i>total</i>	w tym cywilne <i>of which civil law partnerships</i>	
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	23	–	22	–	–	3	1	20
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	159	–	159	–	1	44	8	114
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	15	–	15	–	–	3	–	12
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	154	–	154	–	–	42	23	111
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	32	–	32	–	1	13	2	18
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	1	–	1	–	–	–	–	1
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	72	–	69	–	–	24	8	47
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	111	–	111	–	1	37	8	73
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	9	–	9	–	–	2	–	7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	302	1	299	–	2	69	14	231
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	67	–	64	–	–	30	5	37

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total				
		publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
						razem total	w tym cywilne of which civil law partnerships	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	36	–	36	–	–	17	5	19
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	56	–	52	–	1	27	4	28
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	15	–	14	–	1	11	2	2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	9	–	8	–	–	6	1	3
Produkcja mebli Manufacture of furniture	244	–	243	–	3	34	13	207
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	221	–	220	–	–	37	17	184
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	235	–	232	–	1	45	17	189
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ								
Electricity, gas, steam and air conditioning supply								
2016	65	–	63	–	–	54	1	11
2017	66	–	63	–	–	58	1	8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ								
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
2016	127	3	122	–	–	47	6	80
2017	141	3	136	–	–	49	6	92
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	3	2	1	–	–	2	–	1

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total				
		publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
						razem total	w tym cywilne of which civil law partnerships	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ (dok.) <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (cont.)</i>								
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków <i>Sewerage</i>	8	–	8	–	–	3	1	5
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	125	1	123	–	–	40	5	85
Rekultywacja ^Δ <i>Remediation activities^Δ</i>	5	–	4	–	–	4	–	1
Budownictwo <i>Construction</i>	2016 3590 2017 3689	2 2	3559 3656	– –	18 18	612 662	167 167	2956 3005
Budowa budynków ^Δ <i>Construction of buildings</i>	1187	–	1161	–	17	408	68	762
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ <i>Civil engineering</i>	276	2	274	–	–	52	14	220
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialised construction activities</i>	2226	–	2221	–	1	202	85	2023
Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016 8772 2017 8672	1 1	8724 8612	– –	12 11	2063 2148	788 810	6690 6506
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa ^Δ <i>Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles</i>	1018	–	1014	–	1	188	92	828
Handel hurtowy ^Δ <i>Wholesale trade^Δ</i>	2416	1	2388	–	5	1121	250	1286
Handel detaliczny ^Δ <i>Retail trade^Δ</i>	5238	–	5210	–	5	839	468	4392

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total				
			publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospo- darczą natural persons conducting economic activity
							razem total	w tym cywilne of which civil law partner- ships	
Transport i gospodarka magazynowa	2016	2509	6	2486	-	1	225	59	2280
Transportation and storage	2017	2502	6	2475	-	1	247	60	2251
Transport lądowy i rurociągowy ^Δ Land and pipeline transport ^Δ		2232	5	2217	-	1	161	38	2069
Transport wodny Water transport		2	-	2	-	-	-	-	2
Transport lotniczy Air transport		4	-	4	-	-	-	-	4
Magazynowanie i działalność wspomagająca transport Warehousing and support activities for transportation		195	1	184	-	-	81	21	112
Działalność pocztowa i kurierska Postal and courier activities		69	-	68	-	-	5	1	64
Zakwaterowanie i gastronomia^Δ	2016	727	12	704	-	1	242	131	472
Accommodation and catering^Δ	2017	748	12	721	-	1	260	137	475
Zakwaterowanie Accommodation		128	12	113	-	-	42	7	74
Gastronomia ^Δ Catering ^Δ		620	-	608	-	1	218	130	401
Informacja i komunikacja	2016	1368	1	1343	-	2	344	56	1020
Information and communication	2017	1529	1	1501	-	2	371	57	1154
Działalność wydawnicza Publishing activities		111	-	109	-	1	51	9	59
Produkcja filmów, programów telewizyjnych i nagrań ^Δ Motion, sound and music publishing activities ^Δ		96	-	95	-	1	13	2	82
Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych Programming and broadcasting activities		12	1	11	-	-	11	-	-
Telekomunikacja Telecommunications		68	-	64	-	-	21	2	47

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total				
		publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
						razem total	w tym cywilne of which civil law partnerships	
Informacja i komunikacja (dok.) Information and communication (cont.)								
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki ^Δ Computer programming and consultancy activities ^Δ	1059	-	1046	-	-	190	33	868
Działalność usługowa w zakresie informacji Information service activities	183	-	176	-	-	85	11	98
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities								
2016	1202	1	1187	-	1	159	34	976
2017	1177	1	1156	-	1	171	37	938
Finansowa działalność usługowa ^Δ Financial service activities ^Δ	276	1	265	-	1	103	9	105
Ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne ^Δ Insurance, reinsurance and pension funding ^Δ	1	-	1	-	-	-	-	1
Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne Activities auxiliary to financial services and insurance activities	900	-	890	-	-	68	28	832
Obsługa rynku nieruchomości^Δ Real estate activities								
2016	1449	129	1301	-	24	249	75	401
2017	1500	128	1351	-	24	264	75	415
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities								
2016	4068	6	4029	-	4	693	256	3362
2017	4212	6	4172	-	4	734	253	3465
Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe Legal and accounting activities	1197	-	1195	-	-	192	88	1004
Działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu ^Δ Activities of head offices; management consultancy activities	531	1	509	-	-	193	28	336

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor <i>Sector</i>		Z ogółem <i>Of grand total</i>				
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>	spółki <i>companies</i>		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
						razem <i>total</i>	w tym cywilne <i>of which civil law partnerships</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (dok.) <i>Professional, scientific and technical activities (cont.)</i>								
Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne <i>Architectural and engineering activities; technical testing and analysis</i>	958	3	949	–	3	136	47	815
Badania naukowe i prace rozwojowe <i>Scientific research and development</i>	42	2	38	–	–	33	–	9
Reklama, badanie rynku i opinii publicznej <i>Advertising and market research</i>	426	–	425	–	–	107	54	319
Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Other professional, scientific and technical activities</i>	993	–	991	–	1	62	25	928
Działalność weterynaryjna <i>Veterinary activities</i>	65	–	65	–	–	11	11	54
Administrowanie i działalność wspierająca^Δ <i>Administrative and support service activities</i>								
	2016	800	–	786	–	6	62	622
	2017	843	–	829	–	6	67	638
Wynajem i dzierżawa <i>Rental and leasing activities</i>	133	–	131	–	3	39	14	91
Działalność związana z zatrudnieniem <i>Employment activities</i>	46	–	40	–	–	29	2	17
Działalność związana z turystyką ^Δ <i>Tourism activities^Δ</i>	112	–	111	–	1	43	17	68
Działalność detektywistyczna i ochroniarska <i>Security and investigation activities</i>	75	–	74	–	1	29	9	45

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (cd.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Sektor Sector		Z ogółem Of grand total					
		publiczny public	prywatny private	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółdzielnie cooperatives	spółki companies		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
						razem total	w tym cywilne of which civil law partnerships		
Administrowanie i działalność wspierająca^Δ (dok.) <i>Administrative and support service activities (cont.)</i>									
Utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie zieleni ^Δ <i>Services to buildings and landscape activities</i>	255	-	255	-	1	29	15	225	
Administracyjna obsługa biura; wspomaganie działalności gospodarczej ^Δ <i>Office administrative and business support^Δ</i>	222	-	218	-	-	30	10	192	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
	2016	76	75	1	-	-	-	-	
	2017	74	73	1	-	-	-	-	
Edukacja <i>Education</i>									
	2016	1268	234	1027	-	1	87	42	604
	2017	1223	209	1006	-	1	94	45	587
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>									
	2016	3039	35	2992	-	3	291	119	2710
	2017	3136	36	3084	-	3	310	116	2787
Opieka zdrowotna <i>Human health activities</i>	3064	14	3036	-	3	299	110	2750	
Pomoc społeczna z zakwaterowaniem <i>Residential care activities</i>	15	11	4	-	-	1	-	2	
Pomoc społeczna bez zakwaterowania <i>Social work activities without accommodation</i>	57	11	44	-	-	10	6	35	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 57. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 57. Entities of the national economy^a in the REGON register (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor <i>Sector</i>		Z ogółem <i>Of grand total</i>				
			publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>	spółki <i>companies</i>		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
							razem <i>total</i>	w tym cywilne <i>of which civil law partnerships</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2016	597	16	579	–	–	63	31	271
	2017	618	16	597	–	–	65	32	284
Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką <i>Creative, arts and entertainment activities</i>		147	8	138	–	–	9	5	129
Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą <i>Libraries, archives, museums and other cultural activities</i>		17	6	11	–	–	4	1	7
Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi <i>Gambling and betting activities</i>		13	–	13	–	–	5	3	8
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna <i>Sports activities and amusement and recreation activities</i>		441	2	435	–	–	47	23	140
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2016	2613	2	2602	–	3	84	55	1215
	2017	2672	3	2651	–	3	89	55	1234
Działalność organizacji członkowskich <i>Activities of membership organisations</i>		1346	1	1330	–	2	–	–	–
Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego <i>Repair of computers and personal and household goods</i>		273	–	272	–	–	21	13	252
Pozostała indywidualna działalność usługowa <i>Other personal service activities</i>		1053	2	1049	–	1	68	42	982
Organizacje i zespoły eksterytorialne <i>Activities of extraterritorial organisations and bodies</i>	2016	2	–	2	–	–	–	–	–
	2017	2	–	2	–	–	–	–	–

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; od 2015 r. w podziale według sektorów własności oraz sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; since 2015 in division by ownership sector as well as by sections and divisions without entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 58. Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych
Stan w dniu 31 XII**

Table 58. Commercial companies by organizational-legal forms
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships				
			razem total	akcyjne joint- -stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	part- nerskie profes- sional	jawne unlimited	koman- dytowe limited	koman- dytowo- -akcyjne limited joint- -stock
Ogółem Total	2010	2341	1777	53	1724	564	47	469	48	-
	2015	3550	2749	65	2684	801	60	529	182	30
	2016	3932	3081	69	3012	851	62	536	224	29
	2017^a	4265	3362	73	3289	903	67	538	268	30
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2016	48	29	1	28	19	-	1	18	-
	2017	51	30	-	30	21	-	2	19	-
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	2016	10	8	-	8	2	-	1	1	-
	2017	12	10	-	10	2	-	1	1	-
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2016	375	305	18	287	70	-	52	15	3
	2017	402	325	19	306	77	-	52	22	3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2016	53	51	-	51	2	-	-	2	-
	2017	57	55	1	54	2	-	-	2	-
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2016	41	34	-	34	7	-	2	5	-
	2017	43	36	-	36	7	-	2	5	-
Budownictwo <i>Construction</i>	2016	445	348	8	340	97	-	46	48	3
	2017	495	390	9	381	105	-	44	58	3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2016	1275	1003	20	983	272	-	219	51	2
	2017	1338	1059	21	1038	279	-	216	60	3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2016	166	131	1	130	35	-	22	13	-
	2017	187	149	1	148	38	-	23	15	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2016	111	75	1	74	36	-	30	6	-
	2017	123	83	1	82	40	-	31	9	-
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2016	288	262	4	258	26	-	17	8	1
	2017	314	289	5	284	25	-	16	8	1

a W podziale według sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.
a In division by sections and divisions without entities for which the information on the form of type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 58. Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 58. Commercial companies by organizational-legal forms (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Grand total</i>	Spółki kapitałowe <i>Companies</i>			Spółki osobowe <i>Partnerships</i>				
			razem <i>total</i>	akcyjne <i>joint-stock</i>	z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>	razem <i>total</i>	partnerskie profesjonalne <i>professional unlimited</i>	jawne <i>unlimited</i>	komandytowe <i>limited</i>	komandytowo-akcyjne <i>limited joint-stock</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2016	125	102	2	100	23	–	7	6	10
	2017	134	110	3	107	24	–	7	7	10
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2016	171	111	5	106	60	–	39	15	6
	2017	186	122	5	117	64	–	39	19	6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2016	437	374	6	368	63	9	32	19	3
	2017	481	410	5	405	71	10	34	24	3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2016	109	95	–	95	14	–	9	4	1
	2017	131	116	–	116	15	–	9	5	1
Edukacja <i>Education</i>	2016	45	39	1	38	6	–	4	2	–
	2017	49	43	1	42	6	–	4	2	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2016	172	61	–	61	111	53	51	7	–
	2017	194	75	–	75	119	57	54	8	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2016	32	29	2	27	3	–	2	1	–
	2017	33	30	2	28	3	–	2	1	–
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2016	29	24	–	24	5	–	2	3	–
	2017	34	29	–	29	5	–	2	3	–

**Tablica 59. Spółki handlowe według rodzaju kapitału
Stan w dniu 31 XII**

Table 59. Commercial companies by type of capital
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem ^a Grand total ^a	Skarbu Państwa State Treasury capital		Państwowych osób prawnych State legal persons capital		Samorządu terytorialnego Government capital		Prywatnego krajowego Private domestic capital		Zagranicznego Foreign capital	
			razem total	w tym jednoosobowe of which sole-shareholder companies	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type
Ogółem Total	2010	2341	23	9	7	1	10	6	2189	1950	285	135
	2015	3550	17	3	10	3	13	8	3043	2668	452	262
	2016	3932	17	3	14	5	13	8	3358	2958	508	305
	2017^b	4265	14	2	17	6	13	8	3598	3164	569	353
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2016	48	–	–	–	–	–	–	42	25	5	1
	2017	51	–	–	1	1	–	–	43	27	5	2
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	2016	10	–	–	–	–	–	–	10	9	–	–
	2017	12	–	–	–	–	–	–	11	10	1	1
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2016	375	7	1	3	–	1	–	336	267	57	21
	2017	402	5	–	4	–	1	–	355	280	62	25
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2016	53	–	–	–	–	1	–	51	47	2	–
	2017	57	–	–	–	–	1	–	53	48	3	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2016	41	1	–	–	–	3	3	36	31	2	–
	2017	43	1	–	–	–	3	3	38	32	3	–
Budownictwo Construction	2016	445	3	1	1	–	–	–	398	359	29	16
	2017	495	2	1	1	–	–	–	440	391	40	23
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2016	1275	3	–	2	–	–	–	1039	903	287	191
	2017	1338	3	–	3	–	–	–	1073	937	303	208
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2016	166	–	–	1	1	4	3	122	106	32	24
	2017	187	–	–	1	1	4	3	134	117	38	29

a Danych z rubryk „razem” dotyczących spółek według rodzaju kapitału nie można sumować na pozycję „ogółem”, ponieważ dane te ujmują spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego. b W podziale według sekcji i działów – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Data from columns “total” concerning companies by type of capital cannot be added up in the column “grand total”, because the data include companies by every type of capital occurring, not by the superior capital. b In division by sections and divisions without entities for which the information on the form of type of predominant activity does not occur in the REGON register.

**Tablica 59. Spółki handlowe według rodzaju kapitału (dok.)
Stan w dniu 31 XII**

Table 59. Commercial companies by type of capital (cont.)
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem ^a Grand total ^a	Skarbu Państwa State Treasury capital		Państwowych osób prawnych State legal persons capital		Samorządu terytorialnego Government capital		Prywatnego krajowego Private domestic capital		Zagranicznego Foreign capital	
			razem total	w tym jednoosobowe of which sole-shareholder companies	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type	razem total	w tym o jednorodnym rodzaju kapitału of which of homogeneous type
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2016	111	–	–	–	–	1	–	94	83	12	6
	2017	123	–	–	–	–	1	–	102	89	13	6
Informacja i komunikacja Information and communication	2016	288	1	1	1	–	–	–	250	224	22	13
	2017	314	1	1	1	–	–	–	269	240	27	17
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2016	125	–	–	–	–	–	–	101	89	14	10
	2017	134	–	–	–	–	–	–	103	91	15	11
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2016	171	1	–	–	–	1	1	149	134	6	2
	2017	186	1	–	–	–	1	1	162	146	6	2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2016	437	1	–	4	2	–	–	389	365	21	14
	2017	481	1	–	4	2	–	–	429	400	27	17
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2016	109	–	–	–	–	1	–	93	85	8	2
	2017	131	–	–	–	–	1	–	113	101	13	4
Edukacja Education	2016	45	–	–	–	–	–	–	39	35	1	–
	2017	49	–	–	–	–	–	–	41	37	2	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2016	172	–	–	2	2	–	–	159	152	2	–
	2017	194	–	–	2	2	–	–	176	169	3	1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2016	32	–	–	–	–	1	1	26	22	5	4
	2017	33	–	–	–	–	1	1	26	22	5	4
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2016	29	–	–	–	–	–	–	24	22	3	1
	2017	34	–	–	–	–	–	–	30	27	3	1

a Danych z rubryk „razem” dotyczących spółek według rodzaju kapitału nie można sumować na pozycję „ogółem”, ponieważ dane te ujmują spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Data from columns “total” concerning companies by type of capital cannot be added up in the column “grand total”, because the data include companies by every type of capital occurring, not by the superior capital.

Tablica 60. Podmioty gospodarki narodowej^a nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON
Table 60. Entities of the national economy^a newly recorded and signed off from the REGON register

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Podmioty nowo zarejestrowane <i>Entities of the national economy newly recorded</i>		Podmioty wyrejestrowane <i>Entities of the national economy signed off</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>of which natural persons conducting economic activity</i>	ogółem <i>total</i>	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>of which natural persons conducting economic activity</i>
Ogółem Total	2010	3595	3178	2230	2048
	2015	3097 ^b	2485	2367	2162
	2016 ^b	2963	2317	2416	2278
	2017^b	2984	2387	2309	2116
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		15	12	7	7
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>		1	-	1	1
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>		168	138	150	145
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		2	-	1	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		23	22	13	13
Budownictwo <i>Construction</i>		445	381	333	321
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		585	473	637	614
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		170	148	174	173
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		95	71	73	69
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		230	195	72	66
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		99	79	108	103
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		86	45	41	36
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		364	310	218	200

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by sections PKD without entities for which the information on the type of predominant activity does not occur in the REGON register.

Tablica 60. Podmioty gospodarki narodowej^a nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON (dok.)
Table 60. Entities of the national economy^a newly recorded and signed off from the REGON register (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Podmioty nowo zarejestrowane <i>Entities of the national economy newly recorded</i>		Podmioty wyrejestrowane <i>Entities of the national economy signed off</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>of which natural persons conducting economic activity</i>	ogółem <i>total</i>	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>of which natural persons conducting economic activity</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^A <i>Administrative and support service activities</i>	120	93	73	72
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	-	-	2	-
Edukacja <i>Education</i>	108	59	149	72
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	215	192	102	97
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	60	48	48	39
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	143	120	106	86
Organizacje i zespoły eksterytorialne <i>Activities of extraterritorial organisations and bodies</i>	-	-	-	-

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi metodyczne

1. Dane w publikacji prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz.1885) z późniejszymi zmianami.

Dane statystyczne prezentowane są w układzie PKD według sekcji i działów.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane obejmują podmioty gospodarki narodowej zaliczane do sektora publicznego i prywatnego. W **sektorze publicznym** wykazywane są podmioty stanowiące własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych oraz mieszaną z przewagą kapitału sektora publicznego. Do **sektora prywatnego** zaliczane są podmioty stanowiące własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), zagraniczną (osób zagranicznych) oraz mieszaną z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego lub brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
3. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

4. Biorąc pod uwagę liczbę pracujących, podmioty podzielono na trzy grupy:
 - jednostki małe o liczbie pracujących do 9 osób,
 - jednostki średnie o liczbie pracujących od 10 do 49 osób,
 - jednostki duże o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

W niniejszej publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – dane o sprzedaży produkcji, zatrudnieniu i wynagrodzeniach w sektorze przedsiębiorstw, wynikach finansowych i aktywach obrotowych przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą jednostek średnich i dużych, natomiast pozostałe dane dotyczą wszystkich jednostek (bez względu na liczbę pracujących).

5. **Sektor przedsiębiorstw** obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.
6. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz od 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

Wskaźniki dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu obliczono dodatkowo na podstawie **cen stałych** (średnich cen bieżących z 2015 r.).

7. Dane o stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni miasta opracowano na podstawie ewidencji gruntów i budynków (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1034) sporządzonej przez Departament Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

8. Ścieki przemysłowe to ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Informacje o **źródłach, wielkości emisji i redukcji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Wielkość **emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych** dotyczy ilości tych zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje zanieczyszczeń pyłowych, tj. pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne oraz zanieczyszczenia gazowe, tj. dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku azotu), tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne.

Informacje o ilości **odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) lub posiadały 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

9. Dane o ludności, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako bazę wyjściową:

- do 2009 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.;
- od 2010 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

10. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

11. Przepięstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przepięstwo jest to zbrodnia albo występęk ścigany z oskarżenia publicznego lub oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występęk skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią, stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych. Dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję.

12. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

13. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Do pracujących zalicza się:

- a) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- b) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
 - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- c) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- d) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- e) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- f) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

14. Informacje o przeciętnym zatrudnieniu dotyczą wyłącznie pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, mianowania, powołania, wyboru itp.). Obejmują one pracowników pełnozatrudnionych (tj. pracujących w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie) i niepełnozatrudnionych (tj. pracujących stale w niepełnym wymiarze czasu pracy) w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

15. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. 2017 poz. 1065, z późniejszymi zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności lub nie podlegają – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

16. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości, zwłaszcza w przypadku stopy bezrobocia ustalonej dla powiatów. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

17. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych; łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy; działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych; pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego),
- dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

18. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 1442, z późniejszymi zmianami).

19. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując łącznie:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

- 20.** Informacje o **urządzeniach i usługach komunalnych** opracowano metodą rodzaju działalności, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego. Dane o urządzeniach dotyczą urządzeń czynnych.
- 21. Długość sieci wodociągowej i gazowej** obejmuje przewody uliczne bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej oraz sieci rozdzielczej. **W długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniono kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej, natomiast nie uwzględniono kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.
- 22. Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych** ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.
- 23.** Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.
- 24.** Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.
- 25. Indywidualna przydomowa oczyszczalnia ścieków** jest to zespół urządzeń służący do neutralizacji ścieków wytwarzanych w jednym lub kilku gospodarstwach domowych.
- 26. Zbiornik bezodpływowy** to instalacja i urządzenie przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania.
- 27. Tereny zieleni** to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.
- 28.** Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII. Do zasobów mieszkaniowych zalicza się mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe, w których nie zamieszkuje na stałe ani nie przebywa czasowo żadna osoba.
- Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.
- Informacje o zasobach mieszkaniowych dotyczą mieszkań znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).
- Do przeliczeń na 1 osobę (1000 ludności itp.) liczby mieszkań, izb lub powierzchni użytkowej mieszkań (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) od 2002 r. przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.
- 29.** System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 XII 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 59), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 IX 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2198) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2183).
- W roku szkolnym 2017/18 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego, zaś dzieci 7-letnie obowiązkiem szkolnym. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.
- Od 1 IX 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadzi 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia, 2-letnią szkołę branżową II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2017/18:

- w szkołach podstawowych kształci się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy siódmej, co skutkuje brakiem absolwentów z roku szkolnego 2016/17 (przejdzie z 6- na 8-letnią szkołę podstawową),
- nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają stopniowej likwidacji,
- rozpoczął się nabór do klasy pierwszej szkół branżowych I stopnia, które powstały z przekształcenia dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych (istniejących do roku szkolnego 2016/17). W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2017/18 pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W szkołach wyższych studenci wykazywani są tyle razy na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych.

30. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

31. Informacje o teatrach i instytucjach muzycznych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

32. Do powierzchni gruntów leśnych, w rozumieniu ustawy o lasach, zalicza się grunty:

- zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji lub stanowiące rezerwy przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Są one definiowane określeniem „**powierzchnia lasów**”,
- związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, itp.

33. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni miasta.

34. Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

35. Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaki rowerowe (np. położone w lesie), czyli uwzględniają: samodzielne drogi dla rowerów (położone w pasie drogi); drogi wydzielone z jezdni; drogi wydzielone z chodnika; drogi zawarte w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

36. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

37. Przychody z całokształtu działalności obejmują:

- a) przychody netto ze sprzedaży (łącznie z dotacjami do produktów) wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;

- b) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji), łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- c) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody związane pośrednio z podstawową działalnością jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi;
- d) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

38. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- a) koszt własny sprzedanych produktów (wytwołów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- b) wartość sprzedanych towarów i usług według cen zakupu (nabycia);
- c) pozostałe koszty operacyjne, tj. koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży), amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub całość wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi;
- d) koszty finansowe, tj. m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

39. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatków od towarów i usług (VAT).

40. Wyniki finansowe:

- a) wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów);
- b) wynik na pozostałej działalności operacyjnej stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. do 2015 r. zawiera część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną;
- c) wynik na działalności operacyjnej stanowi różnicę między przychodami netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, z uwzględnieniem dotacji, upustów, rabatów i innych zwiększeń lub zmniejszeń, bez podatku od towarów i usług oraz pozostałymi przychodami operacyjnymi a wartością sprzedanych produktów, towarów i materiałów wycenionych w kosztach wytworzenia albo cenach nabycia, albo zakupu, powiększoną o całość poniesionych od początku roku obrotowego kosztów ogólnych zarządu, sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałych kosztów operacyjnych;

- d) wynik operacji finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi, w szczególności z tytułu dywidend (udziałów w zyskach), odsetek, zysków ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi a kosztami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi;
- e) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- f) wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

41. Wskaźniki:

- a) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całości kształtu działalności do przychodów z całości kształtu działalności;
- b) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- c) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całości kształtu działalności;
- d) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całości kształtu działalności;
- e) wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- f) wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- g) wskaźnik płynności finansowej III stopnia jest to relacja aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i rozliczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych.

42. Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują: zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje lub rozliczenia międzyokresowe.

43. Dane o podmiotach gospodarki narodowej pochodzą z **krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON**, funkcjonującego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 997, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009, z późniejszymi zmianami). Jest on aktualizowany na podstawie wniosków tych podmiotów oraz danych przekazywanych w formie elektronicznej z CEIDG, SIO, KRS i CRP KEP. Istnieje ustawowy obowiązek wpisu do rejestru z chwilą powstania lub podjęcia działalności oraz zgłaszania zmian cech objętych wpisem, jak również skreślenia z rejestru w przypadku zaprzestania działalności.

44. Pod pojęciem „**miasta wojewódzkie**” należy rozumieć miasta, które od 1 I 1999 r. są siedzibą wojewody lub sejmiku województwa.

45. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

46. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

47. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

48. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

49. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

50. W stosunku do obowiązującej Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 w publikacji zastosowano skróty – skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach i na wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy	
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową
Działalność usługowa wspomagająca górnictwo	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli

skrót	pełna nazwa
działy (cd.)	
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Rekultywacja	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Transport lądowy i rurociągowy	Transport lądowy oraz transport rurociągowy
Gastronomia	Działalność usługowa związana z żywnością
Produkcja filmów, programów telewizyjnych i nagrań	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
Finansowa działalność usługowa	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
Ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
Działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu	Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem
Działalność związana z turystyką	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane

skrót	pełna nazwa
działy (dok.)	
Utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie zieleni	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
Administracyjna obsługa biura; wspomaganie działalności gospodarczej	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej

Methodological notes

1. Data contained in the publication are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the Regulation of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004. Data for previous periods are converted and presented according to PKD 2007.

Statistical data are presented in accordance with NACE as arranged by sections and divisions.

As an additional grouping, the item **"Industry"** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data cover entities of the national economy included in the public and private sector. **Public sector** includes entities of state ownership (State Treasury and state legal persons), local government ownership or local government legal persons and mixed ownership with a predominance of capital of public sector. **Private sector** includes entities of private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities or lack of predominance of capital (property) of the entity.
3. Term **entities of the national economy** is understood as legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

Term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity on their own-account in order to earn a profit.

4. With regard to the number of employed persons, entities are divided into three groups:
 - small units employing up to 9 persons,
 - middle units employing from 10 to 49 persons,
 - big units employing more than 49 persons.

In this publication, unless otherwise indicated, data regarding retail sales, employment and wages and salaries in enterprises, financial results and current assets of non-financial enterprises concern middle and big units, while remaining data concern all units (regardless of the number of employed persons).

5. **Enterprise sector** refers to those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.
6. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (including trade entities) from a buyer for a unit of product (goods or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and

taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

Indices of the dynamic of sold production of industry are additionally calculated on the basis of constant prices (2015 average current prices).

7. Data regarding status and directions of city land use were compiled on the basis of the land and property register (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034) prepared by Department of Geodesy and Property Management of Podlaskie Voivodship Marshal's Office. Data are presented by geodetic area.

8. **Industrial wastewater** is understood as wastewater not regarded as domestic wastewater or precipitation water or meltwater, discharged from areas of commercial, industrial, storage or service activities carried out by the enterprise as well as being their mixture with wastewater of another entity, discharged by sewerage facilities of this plant.

Municipal wastewater is domestic wastewater or a mixture of domestic and industrial wastewater or precipitation water or meltwater, discharged with devices used to implement the gmina's own tasks in the field of sewage and municipal wastewater treatment.

Information regarding **sources, amount of emission and reduction of industrial air pollutants** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the regulation of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

Amount of **emission of particulate and gaseous pollutants** concerns the quantity of those pollutants discharged into the air during the year and includes separate types of particulate pollutants, i.e. particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot and others as well as gaseous pollutants, i.e. sulphur dioxide, nitrogen oxides (expressed in nitrogen dioxide), carbon monoxide, carbon dioxide, hydrocarbons and others.

Information regarding the quantity of **waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste (excluding municipal waste) in the course of the year or possessed 1 mln t and more of accumulated waste.

9. **Data about population and indicators per capita (per 1000 population etc.)** were compiled on the basis:

- until 2009 – of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002;
- since 2010 – of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

10. **Population projection until 2050** calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

11. **Ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover, every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems. Data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction.

12. **Rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the

number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

13. Data regarding employed persons concern those performing work providing earnings or income.

Employed persons include:

- a) persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election);
- b) employers and own-account workers, i.e.:
 - owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers),
 - owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - other self-employed workers, e.g. persons doing freelance work;
- c) outworkers;
- d) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- e) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- f) clergy fulfilling priestly obligations.

14. Information regarding average employment concerns only workers employed on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election). The data include full-time employees (i.e. working on a full-time basis, as defined by a given company) and part-time employees (i.e. working on a part-time basis) after converting into full-time employees.

15. Data regarding registered unemployed persons, in accordance with the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20 IV 2004 (Journal of Laws 2017 item 1065, with later amendments) include persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time paid employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons – able and ready to take work comprising not less than a half of working time), are not attending a school with the exception of schools for adults (or taking an extramural exam with the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or other kind of paid work if they, among others:

- are aged 18 or more,
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social pension, are not receiving a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,
- are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,
- did not undertake non-agricultural activity from the date stated in register application to the date of termination of activity registration or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,
- are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,
- do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from money gathered on bank accounts,
- do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,
- do not receive, on the basis of the regulation concerning family allowances, a nursing allowance or an allowance supplementary to a family benefit due to single parenthood,
- do not receive a training allowance after termination of employment.

16. Registered unemployment rate was calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population)

estimated on the basis of the results of census. The data on the unemployed are collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise, especially in a case of unemployment rates by powiaty.

17. Information regarding persons working in hazardous conditions, i.e. with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture; hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding realization of building projects connected with construction of buildings); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in regard to scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in regard to rental and leasing activities; travel agency, tour operator reservation service and related activities; other cleaning activities); education (in regard to higher education); human health and social work activities (in regard to human health activities); other service activities (in regard to repair of computers and personal and household goods),
- exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

18. Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include the deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1442, with later amendments).

19. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming the following:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of outworkers as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

20. Information regarding municipal installations and services was compiled using the kind of activity method, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity. Data regarding installations concern operative installations.

21. Length of the water-line and gas-line system includes street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information on the gas supply system includes data on the transmission network and the distribution network. In the **length of the sewage system**, apart from street conduits collectors, i.e. conduits receiving sewerage from the street network, are included. Sewers designed exclusively for draining run-off are not included.

22. The consumption of electricity and gas from the gas-line system is established on the basis of an estimated system of payments.

23. Data regarding municipal waste concern the waste produced in households and also at other waste producers (excluding dangerous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

24. Data regarding liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.

25. Independent wastewater treatment facility is a complex of devices intended for treatment of sewage produced in one or more households.

26. Septic tank is an installation and device intended for an accumulation of liquid wastewater where is generated.

27. Green areas mean areas including technical infrastructure and adjacent auxiliary buildings, covered with plants, which fulfil public functions in particular: parks, lawns, promenades, boulevards, botanic gardens, zoological gardens, children's playgrounds and heritage gardens as well as cemeteries and plants in the streets, squares, heritage fortifications, buildings, storage areas, airports, railway as well as industrial zones.

28. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks as of 31 XII. Dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, in which there are no permanent or temporary inhabitants.

The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results of the last census with regard to the current reporting, i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

Information regarding dwelling stocks concerns dwellings located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) as well as spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Since 2002 total number of population as of 31 XII has been used in calculations per capita (1000 population etc.) regarding number of dwellings, number of rooms or dwelling usable floor space (based on balances of dwelling stocks).

29. The educational system in Poland functions according to the Law on School Education, dated 14 XII 2016 (uniform text Journal of Laws 2017 item 59), the Education System Law, dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2198) and the Higher Education Law, dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2183).

In the 2017/18 school year children at the age of 6 are required to undergo an obligatory 1 year pre-primary education in pre-primary education establishments, while children at the age of 7 have been subjected to obligatory education. Education is obligatory until the age of 18.

Since 1 IX 2017 the new school system has been implemented which ultimately will introduce: 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary schools, 3-year sectoral VET school I stage, 2-year sectoral VET school II stage, and will eliminate lower secondary schools.

As a result of implementing the new education system in the 2017/18 school year:

- in primary schools, the first year of pupils conducting the seventh grade curriculum is included, which results in the lack of graduates of the 2016/17 school year (the change from a 6-grade to 8-grade primary school),
- there was no recruitment to the first grade of lower secondary schools, which are gradually being liquidated,
- there was recruitment to the first grade of the sectoral VET school I stage, which were transformed from basic vocational schools (existing until the 2016/17 school year). In the 2017/18 school year in sectoral VET schools I stage there are still students of basic vocational school sections.

Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Higher education institutions can be public and non-public; non-public higher education are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

In higher education institutions students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies.

- 30.** Data regarding **academic teachers** concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since September 2006 also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.
- 31.** Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.
- 32. The area of forest land** – within the meaning of the Forest Act – includes:
- land with a homogenous area of at least 0.10 ha, covered with forest vegetation (wooded area), or temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area). These areas are designated for silviculture production or they comprise nature reserves and national parks, or they are registered as nature monuments. The category is defined as **“forests area,”**
 - land connected with silviculture, used for the purposes of forest management, such as: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.
- 33. Forest cover** (forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of the forest area to the total area of the city.
- 34.** Data regarding **the retail sales** include the sale of consumer and non-consumer goods at retail sales outlets, catering establishments as well as at other sales outlets (e.g. warehouses, stock houses) in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser.
- 35.** Data concerning **bicycle paths** include bicycle paths mainly used for communication purposes and not for tourist purposes, the so-called bicycle trails (eg. located in the forest), namely data include: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of bicycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.
- 36.** Data on **financial results of non-financial enterprises** are presented as prescribed by the amendment of the Act of Accounting dated 29 Sep 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).
- 37. Revenues from total activity** include:
- a) net sales revenues (including subsidies) of products manufactured by the entity (manufactured articles, semi-manufactured articles and services) as well as packaging, equipment and third party services if the customers are invoiced for the foregoing together with the purchased products;
 - b) net sales revenues of goods and materials (i.e. current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by entity if they are sold by shops within the company's network along with goods manufactured by other manufacturers), including sums due from the sale of reusable packages;
 - c) other operating revenues, i.e. revenues indirectly related to the basic activity of the entity, in particular: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible and legal assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as indemnities, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights, revenues related to random events;
 - d) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on granted loans, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether totally or partially), surplus of foreign exchange gains over losses.
- 38. Costs of obtaining revenues from total activity** include:
- a) costs of sold products (goods and services), i.e. total costs decreased by the cost of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
 - b) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
 - c) other operating costs, i.e. costs indirectly related to the operating activity of the entity, in particular: loss on the sale of non-financial fixed assets (surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale), depreciation of leased or rented fixed assets and fixed assets under construction, unplanned depreciation write-offs (write-offs

relating to permanent loss of value), fines, penalties and indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition or restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities which are likely to occur (loss on current business transactions in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge, loss related to random events;

- d) financial costs, i.e. among others interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investments, the surplus of foreign exchange losses over gains.

39. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

40. Financial results:

- a) financial result from the sale of products, goods and materials constitutes a difference between net sales revenues of products, goods and materials and costs bore for their obtaining (the costs of sold products, goods and materials);
- b) financial result on the other operating activities constitutes a difference between other operating incomes and other operating expenses. Since 2002 till 2015 it contains part of and since 2016 all extraordinary events related to operating activity;
- c) result on operating activity constitutes a difference between net revenues from the sale of products, goods and materials, including subsidies, discounts, rebates and other additions/disposals, excluding value added tax, and other operating revenues, and products, goods and materials sold valued at manufacturing cost, acquisition or purchasing prices, increased by the total general and administrative costs, costs of sales of products, goods and materials and other operating costs incurred since the beginning of the accounting year;
- d) result on financial operations constitutes a difference between financial revenues, in particular, in respect of dividends (share in profits), interest, profits from the sale of investments, updating the value of investments, surplus of foreign exchange gains over losses, and financial costs, in particular, those relating to interest, losses on the sale of investments, updating the value of investments, the surplus of foreign exchange losses over gains;
- e) gross financial result (profit or loss) is a result on economic activity – till the end of 2015 corrected by the result on extraordinary events;
- f) net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances, including corporate and other corporation tax as well as other payments resulting from separate regulations.

41. Indices:

- a) cost level indicator constitutes the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- b) sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net sales revenues of products, goods and materials;
- c) gross turnover profitability rate constitutes the relation of the gross financial result to revenues from total activity;
- d) net turnover profitability rate constitutes the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- e) first degree financial liquidity ratio constitutes the relation of short-term investments to short-term liabilities;
- f) second degree financial liquidity ratio constitutes the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities,
- g) third degree financial liquidity ratio constitutes the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities.

42. Current assets are part of the ownership controlled and used by the entity in its operating activity whose value has been determined in a reliable manner, resulting from past events and bound to generate economic benefits to the entity in the future. They include: inventories (current fixed assets) and short-term: dues, investments or deferred expenditure.

43. Data on the entities of the national economy come from **the National Official Business Register REGON**, functioning on the basis of the Law on official statistics dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2018 item 997, with later amendments) and the regulation of the Council of Ministers dated 30 XI 2015 on the mode and methodology of running and

updating the state register of economic entities, application, questionnaire and certificate specimens (Journal of Laws item 2009, with later amendments). Its actualisation is based on applications of such entities as well as on data transmitted in electronic form from CEIDG, SIO, KRS and CRP KEP. It is obligatory to enter into the register at the moment of coming into existence or undertaking activity and reporting changes of features provided with the entry as well as deleting the register in the case of liquidation.

- 44. "Voivodship cities"** are cities which are the seats of voivod or voivodship regional councils since 1 I 1999.
- 45.** Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.
- 46.** In data **calculations per capita (1000 population etc.)** as of the end of the year, the number of population as of 31 XII was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI, unless otherwise noted.
- 47.** Some information for the last year is presented on the basis of preliminary data and it may change in subsequent publications of the Statistical Office.
- 48.** Due to the rounding of data, in some cases component totals can slightly differ from the amount given in the item "total".
- 49.** Statistical information originating from sources other than Statistical Office is indicated in the appropriate notes.
- 50.** Abbreviations used in the publication are marked in the tables and the graphs with the sign "Δ" with regard to NACE Rev. 2. The abbreviations and their complete names are given below:

abbreviation	full name
sections	
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
divisions	
Crop and animal production, hunting	Crop and animal production, hunting and related service activities
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of pharmaceutical products	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Remediation activities	Remediation activities and other waste management services
Wholesale trade	Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
Retail trade	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
Land and pipeline transport	Land transport and transport via pipelines

METHODOLOGICAL NOTES

abbreviation	full name
divisions (cont.)	
Catering	Food and beverage service activities
Motion, sound and music publishing activities	Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities
Computer programming and consultancy activities	Computer programming, consultancy and related activities
Financial service activities	Financial service activities, except insurance and pension funding
Insurance, reinsurance and pension funding	Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security
Tourism activities	Travel agency, tour operator and other reservation service and related activities
Office administrative and business support	Office administrative, office support and other business support activities